

SUVANNON SEUTU

SAKKOLAN, METSÄPIRTIN JA VUOKSELAN PITÄJÄLEHTI

SUVANNON YMPÄRISTÖN
KOTISEUTULEHTI

N:o 5 * 2005
HEINÄKUU

SUVANNON SEUTU nro 5/05:

* Sakkola-juhlan ohjelma Orivedellä, s. 4	* Metsäpirtin kesäjuhlista, s. 16-19
* Turkkisen turinat, s.5	* Pirttiläisyys jälkipolville esineissä ja muistoissa, s. 20
* Sakkolan suvessa, s.6-7	* Jamakka, s. 21
* Valkoiset narsissit muistojen mailla, s. 8	* Ansiomerkkejä metsäpirttiläisille, s. 21
* Isän kotitalon kivijalkaa metsästämissä, s. 9	* Suuri seikkailu vanhempiemme jalanjäljillä, s. 22 -24
* Karjala on mielentila, s.10-11	* Virkin virkkeet, s. 25
* Käynti syntymäkodissa, s. 12	* Vuoksela-seuran kokous s.26
* Ei ole yhdentekevää miten juhliitaan, s. 13	* Tule mukaan kotiseututyöhön, s. 27
* Potakkamaito, s. 13	* Maria 1869, s. 28
* Presidentti Halonen: Olkaa ylpeitä karjalaisuudestanne, s. 14-15	* Ylioppilaita ja valmistuneita, s.29
	* Merkkipäiviä ja poisnukkuneita, s.30

ÄÄNINEN LAATOKKA

SUOMENLAHTI 8. - 12.9., 5 pv

Sortavaala - Petroskoi - Kizhi - Nurmoilan karjalaiskylä
- Aleksanteri Syväriläisen luostari - Terijoki - Viipuri
• Ryhmänjohtaja Hannu Turkkinen

445€

LISÄTIETOJA:

Hannu Turkkinen, 040 5814 398 tai (03) 3752 525
Jarkko Nuora, 040 7166 170

Varaukset:

LomaLinja

Aleksanterinkatu 29, 33100 Tampere
puh. (03) 3140 3300 ryhmät (03) 3140 3310
lomalinja@tampere.tournee.fi www.lomalinja.fi

Palvelumaksu 9€/varaus

KANSIKUVA

Kätten työ oli teemana Metsäpirtin pitäjäjuhlassa. Helka Korpe-
lalla käsissään äidin tekemä liina.
Kuva: Ilmi Pesonen.

SEURAAVA
SUVANNON SEUTU
TULEE SYYSKUUSSA
Aineistot toimitukseen
26.8. mennessä.

Putkiliike
P. Nuora Ky
37560 KULJU
Puh. 367 6100

PAUKUN
PALSTAPyhiinvaellus-
matkoja ja
lähetystyötä

Jälleen on kuluva kesän aikana tehty ja tehdään vielä loppukesän aikana runsaasti pyhiinvaellusmatkoja sukujen kotipaikoille, kotitalojen raunioille ja esivanhempiemme vuosisatoja talleamille tanstereille. Meille karjalaisille omat ja oman suvun kotiseudut ovat rakkaita matkakohteita. Voidaan sanoa, että ne ovat meille pyhää maata. Tärkeitä pyhiinvaelluskohteita ovat kotitalojen lisäksi kotikirkon rauniot sekä hautausmaat, missä lepää esivanhempiemme useiden sukupolvien ajalta.

Paikat, missä yli 60 vuotta sitten punnittiin Suomen itsenäisyys, ovat meille suomalaisille tärkeitä paikkoja; Taipaleenjoki, Kelja, Kiviniemi, Äyräpää, Summa, Tali, Ihantala, Siiranmäki, Valkeasaari ja Kuuterselkä vain muutamia tärkeitä paikkoja Karjalan kannakselta mainitakseni. Nämä paikat ovat meille karjalaisille ja monille muidenkin suomalaisten heimojen edustajille tärkeitä pyhiinvaelluskohteita.

Eräs sakkolalaisille tärkeä tutustumiskohde on Tuntemattoman sotilaan Antti Rokan kotitalon paikka Haparaisten Rapamäellä. Vaikka Pylkkään talo on jo purettu venäläisten toimesta, käymme siitä huolimatta katsomassa ehkä tunnetuimman sakkolalaisen sotilaan kotitanssia.

Lahjoitusmaatalonpoikien entisöidyt muistomerkit Petäjäjärven Hovinmäellä, Metsäpirtin kirkolla sekä Pyhäjärvellä

muistuttavat meitä niistä ajoista, jolloin karjalainen talonpoika oli venäläisen sortovallan ja jopa mielivallan alla. Näillä pyhiinvaelluspaikoilla käydessämme monien silmät avautuvat varsinkin, jos matkassa sattuu olemaan asiantunteva opas, joka osaa kertoa asioista mielenkiintoisella tavalla.

Pakkoluovutetun alueen pitäjänhistorioita, kylähistorioita ja sukuhistorioita on tehty enemmän kuin minkään muun heimon asuinalueilta. Itä-Kannaksen alueelta on kirjoitettu ja julkaistu paikallishistoriallisia teoksia myös venäjäksi venäläisille. Kaikesta tästä huolimatta lähetystyötä riittää. Meidän karjalaisten on oikaistava vääriä käsityksiä karjalaisuudesta, Karjalan historiasta, sota-ajoista jne. Meidän tulee levittää tietoa Karjalan asiasta ja sota-ajoista sekä kotimaassamme Suomessa että naapurimaamme venäläisten keskuudessa.

Monista asioista on sekä meillä nyky-Suomessa ja varsinkin itärajamme toisella puolella varsin vääriä käsityksiä. Miten muuten olisi ymmärrettävissä, että yli puolet Suomen kansasta mukisematta hyväksyy sen, että Neuvostoliitto vei toissa maailmasodassa yli 10 prosenttia Suomen pinta-alasta raatan hyökkäyssodan seurauksena ja häätö Karjalan kansan kodeistaan. Miten tällainen kollektiivinen vääryys voidaan hyväksyä?

Venäjällä toisen maailmansodan katsotaan Neuvostoliiton osalta alkaneen kesällä 1941 saksalaisten ja suomalaisten hyökkäyksellä Neu-

vostoliiton kimppuun. Länsimaisen historiankirjoituksen mukaan toinen maailmansota alkoi saksalaisten hyökkäyksellä Puolaan 1.9.1939, jonka jälkeen Neuvostoliitto välittömästi hyökkäsi Puolan itäosiin ja miehitti sen Saksan ja Neuvostoliiton tekemän sopimuksen mukaisesti. Suomen kanssa käyty Talvisota ei neuvostoaikaisen historiakäsityksen mukaan ollut missään yhteydessä toiseen maailmansotaan. Eikä talvisodan totuuksia vielä Venäjällä kovin hyvin tunneta.

Itse pyrin tekemään lähetystyötä ja pyhiinvaellusmatkoja kykyjeni ja taitojeni mukaan. Olen aina valmis lähtemään oppaaksi Karjalan kannakselle, jos joku minua pyytää. En myöskään epäröi tuoda Karjalan asiaa esille ja puheenaiheeksi missä seurassa tahansa.

Hyvää kesän jatkoa kaikille ja Sakkola-juhlilla tavataan!

Hannu J. Paukku

Sakkola-Säätiön
valtuuskunnan puheenjohtaja
Harjatie 5, 32210 LOIMAA
p. 02-7628152, GSM 0500-741296
hannu.paukku@punkalaidun.fi

SAKKOLAN
HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on edelleen saatavana, samoin kirja Sakkolan kylät tuvasta tupaan ja muitakin teoksia! Kirjoja voi hankkia Osuuspankin konttorista Lempäälässä. Kirjoja myyvät myös Eino Kuisma, Punkalaidun, sekä Lempäälässä Anneli Kuisma ja Aaro Viskari.
Anneli Kuisma hoitaa postitettavat tilaukset, puh. 03- 3748 410

Sakkolan historia II maksaa 13,50 euroa ja Sakkolan kylät tuvasta tupaan 18,50 euroa Postilähetyksistä peritään lisäksi lähetyskulut.

Sakkola-Museo

Lempäälässä

Kuokkalan museoraitilla on auki joka päivä klo 11-17 koko kesäkauden aina 4. syyskuuta asti.
Tilauksesta museota esitellään myös muulloin.
Kesäkauden teemana on mm. Pannusaaren kylä.

SAKKOLA-JUHLA

Orivedellä 31.7.2005

JUMALANPALVELUS

Oriveden kirkossa klo 10.00

Saarna: rovasti Ilmari Mustonen

Liturgia: vs.kirkkoherra Mika Tapiolinna

Uruissa: kanttori Miia Mätäsaho

Oriveden Sotaveteraanilaulajat

Kolehti kannetaan

Oriveden Sotaveteraanien

hengellisen työn tukemiseen

Jumalanpalvelukseen jälkeen

kunniakäynti Sankarihaudalla ja

Karjalaan jääneiden vainajien

muistomerkillä

Puhe: kunnallisneuvos

Teuvo Viskari

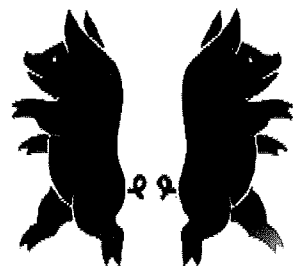
Seppelleenlasku

Virsi 584

RUOKAILU

Oriveden Opistolla

Klo 11.30 – 13.00

TERVETULOA ORIVEDELLE!

PÄIVÄJUHLA

Oriveden Opiston juhlasalissa

Klo 13.30

ALKUSOITTO

Janne Salkolahti

YHTEISLAULU

Karjalaisten laulu

TERVEHDYSSANAT

Oriveden Karjalaseura ry:n

pj. Veikko Kokko

MUSIIKKIA

huilisti Iina Mattila

JUHLAPUHE

pastori Aija Niemelä

TANSSIESITYS

Balettikoulun esitys, osa I

johtaa Piia Hakovirta

MUSIIKKIA

Felix Heinonen/

Janne Salkolahti

TANSSIESITYS

Balettikoulun esitys, osa II

LAUSUNTAA

Heli Lahti

TERVEHDYKSET

Oriveden kaupunki

Oriveden seurakunta

Sakkola-Säätiö

MUSIIKKIA

OKF

johtaa Sakari Seppälä

PÄÄTÖSSANAT

kunnallisneuvos

Teuvo Viskari

YHTEISLAULU

Kesäpäivä Kangasalla

TURKKISEN TURINAT

Juhlaa ja kotiseuturetkiä

Kesä on kauneimmillaan ja kuumimmillaan. Juhannus on juhlistettu, metsäpirttiläiset ovat pitäneet pitäjäjuhansa onnistuneesti täällä Lempäälässä ja Lahdessa on vietetty heimomme suurkatselmus Karjalaiset kesäjuhlat. Presidentti Halosen viestit EU:sta ja Venäjästä tulivat perille, mutta varmaan monelle jäi Karjalan palautuskeskustelu mietityttämään edelleen.

Metsäpirtti -juhlan pääpuhuja emeritusmaaherra Pekka Silventoinen valotti omassa puheenvuorossaan kysymystä toiselta kantilta, aidon evakon näkemyksiä ja kokemuksia Laatokan rannalta. Hänen kannanottonsa talvisodasta oli oikeaan osunut. Kysymys ei ole rajakahakasta, vaan koko maailman huomion saaneesta erillissodasta ja suomalaisten puolustustaistelusta, josta pitäisi saada historian lehdille tosiasiat jälkipolvia varten.

Tutustuessani Soili-vaimon kanssa sydäntalvella Uuden Seelannin ja Australian museoissa heidän toisen

maailmansodan vaiheista kertoviin osastoihinsa, olivat siellä perusasiat ja heidän kaatuneittensa luettelot, muttei riviäkään talvisodasta tai Karjalan luovutuksesta eikä evakoista. Suomen valtiovallalla ja historioitsijoilla riittää työmaata, jonka avulla kyetään tukemaan suomalaisten erillissotakäsitystä ja rakentavaa ratkaisua sotapakolaisten, evakkojen kohdalla.

Lauantaina 2.7. oli meidän perheellä mieluisa tehtävä tutustuttaa Metsäpirtti-juhlien osanottajia Lempäälään, sakkolalaisuuteen ja harrastuksiimme; Soilin käsitöihin ja omaan porsasteluuni eli possukokoelmaan. Keräilyintoni on saanut alkunsa Sakkolan seutukunnan maailmansotien välisestä porsaskaupasta ja säätiömme tunnuksesta, kahdesta seisovasta possusta.

Jokunen on pitänyt meikäläistä vähän hurahtaneena – lienevät oikeassakin, mutta useimpien kanssa on päästy mehevään kokemusten ja ajatusten vaihtoon porsaiden myötä karjalaisuudesta ja sakkolalaisuudesta. Onpa pikkupakettejakin vierailujen jälkeen siirtynyt lättini hyllyille. Kiitos terveistä!

Asiasta kiinnostuneet ovat tervetulleita niin Sakkola-Museolle Kuokkalankosken maisemiin kuin lättiinikin. Kilautapa etukäteen, että olemme kotosalla, jos haluat tutustua possujoukkoon. Yhteystietoni löytyvät lehden takasivulta.

Loppukesän kohokohtiin kuuluvat Sakkola-juhlat Orivedellä sunnuntaina

31.7. Järjestelyt ovat varmoissa käsissä Oriveden Karjalaisseuran ja heidän ystäviensä totuttamana. Orivedellä tapaamme ja haastamme syvämen kyllyyvestä.

Seuraavana viikonloppuna lähtee joukko evakkoja ja heidän vunukoitaan kotiseuturetkelle Sakkolaan Paukun Hannun johdolla. Moni on ehtinyt jo vieraillakin kotiseutumatkalla siellä ja muualla Kannaksella, jotkut useampaankin kertaan.

Syyskesän ja syksyn myötä on tekeillä vielä useita retkiä. Niistä tietoja on niin tässä Suvannon Seudussa kuin Karjala-lehdessä. Majoitus- ja ruokolosuhteet ovat parantuneet vuosien myötä. Mielenkiintoista on seurata paikallis- eli kunnallisvaalien toteutumista ja seuraamuksia.

Käkisalmen alueen vetäjien näkemykset antoivat aiheita optimismin yhteistyöasioissa paikallisella tasolla. Yhteinen muistomerkki Keljaan, lupaus Sakkola-juhlien pitämisestä entisellä kotiseudulla 2007 ja Sakkolan uuden kunnanjohtajattaren myönteinen suhtautuminen muistolehtomme kunnosapitioon Sakkolan kirkon rauniolla valoivat uskoa asioiden edistymiseen. Ajan myötä selviää, olenko liian optimistinen.

Tapaamisen Orivedellä!

Hyvää kesän jatkoa toivottaa

Hannu Viljonoja Turkkinen

Yhteiskuljetus Sakkola-juhlille

Linja-auto **Sakkola-juhlille Orivedelle sunnuntaina 31.7.** lähtee Rautatientorilta tilausautojen lähtöpysäkiltä **klo 06.45.**

Pysäkki sijaitsee Mikonkadulla, Fennian talon edessä.

Paluumatka alkaa heti juhlan jälkeen. Edestakaisen matkan hinta on 20 euroa; meno- tai paluumatkan hinta on 10 euroa.

Kuljetukseen on vielä runsaasti tilaa.

Yhteys linja-autoon: 040-514 73 60 tai 0400-619 689.

Ilmoittautuminen Risto Rantakarille mahdollisimman pian.

Osoite: Haapaniemenkatu 16 A 142, 00530 HELSINKI

puh: (09)-710 846

e-mail: risto.rantakari@elisanet.fi

TERVETULOA!

**Pitäjämme
internetissä:**

**www.vuoksela-
seura.fi**

www.sakkola.fi

www.metsapirtti.net

Sakkolan suvessa

Muistan Ida-mummon haikean äänen 1980-luvulta, kun hän kertoi nuoruutensa vaelusretkistä rippikoulutovereiden tai kansanopiston kavereiden kanssa. Se oli jotain niin kaukaista ja ulottumattomissa. Ensimmäiset tarinat Karjalasta kuulin jo lapsena 50-luvulla ja evakko-retkistä kuunnelllessani minusta tuntui, että olin se joka putosi reestä, vaikken ollut silloin edes syntynyt.

Tämä reissu Karjalaan kesäkuun alussa piti tehdä jo aikoja sitten, mutta kun se nyt vihdoinkin osui kohdalle, aika oli paras mahdollinen. Vanhat konkarit muistelivat ensimmäisiä matkojaan ja tuntui, että kaikki on nyt toisin. Oli jännä tunne olla ulkomailla ja silti tuntea olevansa kotimaassa. Välillä tuntui kuin olisi ollut Kuusamon aarnimetsissä ja että karhu voi tulla vastaan millä hetkellä hyvänsä. Järviä on joka puolella ja varmaan vieläkin tulee hyvin kalaa. Ainakin siitä päätellen, miten sitä oli Kiviniemessä toripäivänä myytävänä.

Tämä toinen puoli, ulkomaalaisuus tuntui esimerkiksi liikenteessä, kun

auto ohittikin oikealta puolelta ojaan liipaten. Tien varren parkkipaikoilla oli paksuihin takkeihin kääriytyneitä perunan myyjiä. Ilmeet olivat aika synkeitä ja uurteet kasvoilla syviä. Olivat yleensä naisia. Ihmisiä oli paljon kasvimailla. Kaikilla oli isot viljelyalueet talojensa ympärillä. Ei mikään ihme, kun kauppojakin tuntuu olevan vain pari koko Sakkolassa.

Monet talot ulokkeisine kattoineen ovat melkein kuin tsasounat. Ne pistivät silmään hauskoina yksityiskohtina, itämainen koristeellisuus tuntuu alkavan täältä. Se näkyy myös ortodoksien hautausmailla. Kaikki sateenkaaren värit ovat hautojen päällä olevissa muovikukissa.

Haparaisten kyläkaupassa oli vain vanha papparainen varsisaappaat jalassa, kun bussilastimme valloitti kaupan. Hän oli varmaan tyytyväinen päästessään ruuhkan jaloista pois. Ulkoapäin ränsistyneen näköinen rakennus sisälsi laajan valikoiman kaikenlaista ruokatarvaa, joka oli visusti tiskin toisella puo-

lella. Myyjätär oli kuin juhliin menossa, vaaleat kutrit hulmuten hän palveli asiakkaita. Jonon häntäpäässä seisoi tyttö hieman tymptiintyneen näköisenä ja odotti vuoroaan. Hänellä oli vaalean-sininen t-paita, jossa oli Tutankhamonin kuva kullalla koristeltuna. Muutenkin häntä oli vaikea kuvitella paikalliseksi ehjissä ja puhtaissa vaatteissa. Yritin keskustella englanniksi, mutta tyttö ei tainnut olla juttutuulella. Sen verran selvisi, että hän oli Pietarista.

Pietarin läheisyys tuntui viikonlopun liikenteessä. Varmaan myös ne monet uudet rakennukset, joita näkyy kylissä, ovat pietarilaisten viikonloppuasuntoja. Välillä Pietarin läheisyys tuntui suorastaan uskomattomalta, koska kuitenkin liikuimme aika paljon asumattomilla alueilla.

Mieleenpainuvien kokemus oli käynti Lapinlahdella Kallosen suvun viljelymailla Ilkka-sedän opastuksella. Rakennuksia ei ole jäljellä, mutta paikka on varmaan samanlainen kuin ennen, mitä nyt pellolla kasvaa voikukkaa

Kallosen ja Loposen sukujen jäseniä lähdössä Lapinlahtea katsomaan Raasulin uudelta pietarilaisen laivanvarustamon hotellilta. Kuva: Ilkka Kallonen.

Suvannon rantamaisemaa Kuparisen alamäeltä. Taustalla Kajavasaari. Kuva: Ilkka Kallonen.

viljan tilalla. Maisemat ovat Suvannolle ja sen toisella puolella Haparaissa metsää joka suunnalle. Talon paikan takana kohoaa tiivis kuusialta, joka on selvinnyt vuosikymmenten melskeistä. Siksiköhän

Ale-pappa istutti Kukkolan mäelle niin paljon kuusia? Liekö Kuljun maisemat pappaa ja mummoa paljoa lohduttaneet, kun Suvannon paikalla virtaakin vaivainen pikku joki. Sitä tosin me lapsena kutsuimme Jordan-virraksi, kun emme olleet mitään suurempaa nähneet.

Matkamme järjesti Hovikylä-seura ja mukana oli peräti kolme opasta: autonkuljettaja Markku Nuora, Soini Hartikainen ja Teuvo Kuparinen. Heille suuret kiitokset hyvin järjestetystä ja asiantuntevasta matkasta. Yövyimme Raasulin uudessa hotellissa, josta löytyi kunnan saunakin. Paikka on leirikeskuksessa, jossa ensimmäiset lapset olivat kesälomalla. Aamupunnerrukset sujuivat ripeästi ja uimassa käytiin ikään kuin olisi täysi kesä. Vesi oli juuri ja juuri kymmenasteista.

Aurinko paistoi lähes koko matkan ja oli mukava pysähtyä tienposkeen Markun kioskiin, jossa hän keitteli makoisat kahvit. Erittäin hyvä idea, muuten olisi tainneet kahvit jäädä juomatta.

Oli jännittävää kuunnella eri taisteluiden vaiheista, kun liikuttiin juoksuhaudoissa ja kaikenlaisen betoniromun seassa. Välillä poikani sentään älysi

kysyä mistä päin se vihollinen tulikaan. Pähkinäsaaren rauhan rajakin ylitettiin ja joku kävi metsässä katsomassa merkkiä, joka oli aika vetisen polun päässä.

Raja Suomen ja Venäjän välillä on vaihdellut varmaan eniten Ruotsin vallan alla, ainakin silloin se oli läntisimmillään. Missähän päin maailmaa valtioiden välinen rajaviiva on säilynyt samana vuosisatoja? Tällaiset vaihtelut ovat aiheuttaneet tuskaa, kärsimystä ja kuolemaa ympäri maailmaa, Euroopassa viimeksi Balkanilla.

Rauhan asia tuntuu olevan nykyäänä poissa muodista suurvaltojen näyttäessä mahtiaan ja muiden ottaessa esimerkkiä. Rahat tuhlataan asevarusteluun ja samalla köyhyys vain kasvaa maapallolla. Ihmisen perusvietti, revii-rien ylläpitäminen on saanut aivan uudet mittasuhteet globalisaation myötä.

Turistina Karjalassa mietin myös matkailun kehittämistä. Palveluammatit varmaan koko Venäjällä ovat aivan lapsenkengissään, kolhoosien aikaan ei tarvinnut hymyillä ja harva on oppinut sitä vielä. Puhumattakaan yrittämisestä. Eräretket näillä alueilla voisivat olla yhtä ainutlaatuisia kuin meillä jossain Itä-Suomessa. Matkailun kautta voisi tämä maailman suurin elintasokuilukin hieman supistua.

Kirsti Kallonen

Kirkon kello

Mitä minä poika kuulen myötä lauhan iltatuuleen kuulen lyönnit kirkon kello värähdelleen ääni kantaa yli pellon.

Menen lähemmäksi, mitä näen – näen kellon sekä juhla-äen siellä joukossa on moni tuttu ja yllä kaikilla heillä on pyhäntu.

Vielä kerran lyöpi kellon kieli on hetki herkkä, harras mieli Herran temppeliin väki astuu monen poski kyynelistä kas-tuu.

Näin kello meidät jälleen yhteen saatto on suvilauantai ja juhlan aatto. Ja voimansa näin kello meille näytti ko juhla-kansa kirkon kauniin täytti.

Eino Systä

Vuoden 1991 Sakkola-juhlia muistellen, jolloin Sakkolan kirkonkello kutsui kansaa Orivedelle.

**SAKKOLA-
JUHLAT
ORIVEDELLÄ
SUNNUNTAINA
31.7.2005
Tervetuloa!**

Valkoiset narsissit muistojen mailla

Hovinkyläseura teki kesäkuun alussa kotiseutumatkan Sakkolaa. Väkeä oli yli 70, joukossa monia nuoriakin. Meitä Anton ja Hilja Jyräksen perillisiä oli mukana 15, suurin osa ensikertalaisia. Olen käynyt lukemattomia kertoja äitini kotikunnassa Raudussa, mutta koskaan en ole löytänyt tienviittoa Hovinkylään, isäni entiselle asuinsijalle. Tiesin, että paikka on lähellä, mutta ilman mitään kiinne-kohtaa on ollut vaikeaa lähteä etsimään paikkaa, josta muistaa vain muutaman lapsuudessa kuullun tarinan.

Hilma Jyräksen muistojuhlissa viime vuonna heräsi ajatus, että me serkukset lähdemme Meeri Häkkisen opastuksella tutustumaan juuriimme. Soluttauduimme mukaan Hovinkyläseuran retkelle nojaten seuran ja sen puheenjohtaja Soini Hartikaisen vankaan osaamiseen ja saimme osaksemme mitä parhaimman palvelun. Kiitos.

Ja niinpä sitten oli käsillä kesäilta Karjalassa. Aurinko paistoi ja käet helskittelivät ilokseen kun kävelimme alas laaksoon Hovinkylä-hotellin mahdollisia mäkimaaisemia ihmetellen. Laajan peltoaukean avautuessa eteemme viritti leivonen kauneimman laulunsa ruisrääkän persoonallisella säestyk-

”Oliko isoäiti istuttanut näiden narsissien esimukulat” aikanaan uudistalonsa kaunistukseksi?”

sellä. Serkusten kanssa vaelluksella ollut lähinaapuri tunnisti kotinsa paikan tien varressa elossa pysytelleistä ruusupensaista. Siitä paikalta pystyi kohdentamaan katseen pellolla olevaan metsäniemekkeeseen, jonka tienoilla Jyräksen talon tiedettiin sijainneen. Nuoremmat matkamiehet pystyivät ylittämään esteenä olleen suuren vesiojan. Me ikääntyneemmät tyydyimme ensin vain katselemaan kaukaa ”luvatua maata”, mutta halu päästä perille voitti ja kiertotien löytyi.

Talon paikkaa lähestyessä aika ja todellisuuden taju katosivat. Seurueemme toiseksi nuorin jäsen Arvo Roininen oli kerännyt ryteiköstä suuren kimpun valkoisia narsisseja, jotka ojensi paikalla lapsena asuneelle Siiri Haavistolle lämpimän halauksen kera. Hetken tun-

nelmaa ei voi sanoin kuvata. Kukkatervehdys 60 vuoden takaa. Oliko isoäiti istuttanut näiden narsissien ”esimukulat” aikanaan uudistalonsa kaunistukseksi? Humalat olivat kietoutuneet puihin, pari viinimarjapensasta kukki ja ukonhatut olivat pitäneet pintansa rehevän aluskasvillisuuden joukossa. Etsimme suurta pihapuuta, johon Valde Jyräs oli vähän ennen kuolemaansa tekemällään kotiseutumatkalla nauttanut valokuvansa. Monihaarainen puu oli katkennut melko korkealta kuin salaman lyömänä tai rajun myrskyn repimänä. Liekö surrut isäntäänsä, joka oli saapunut evakkomatkinsa päähän kaukana Hämeessä.

Jokaisen sisimmässä liikkui monenlaisia tunteita. yksi ja toinen kuivaili silmäkulmiaan. Ajatukset yrittivät hapuilla hämää lapsuuden muistoja, joista yhdessä yritimme koota kattavampaa kokonaisuutta. Hataraksi ja unenomaiseksi jäivät kuvat sittenkin. Yhdessä kuvittelimme millaista oli kylässä ollut silloin, kun 28 perhettä asettui jokseenkin saman aikaisesti uudistiloilleen aloittamaan uutta elämää itsellisinä maanviljelijöinä. Millaista oli silloin, kun kaikki piti jättää ja paeta tulimyrskyn alta ja kahden pakomatkan jälkeen aloittaa elämä taas tyhjästä.

Syvä rakkaus ja kunnioitus isovanhempien elämäntyötä kohtaan täytti mielen. He olivat antaneet meillekin vaikuttavan esimerkin peräänantamattomasta sinnikkyydestä elämän haasteissa. Katselimme korkealle taivaan sineen. Joku loihe lausumahan tähän tapaan: ”Mummo ja vaari. Katsokaa meitä tässä nyt. Olemme yhdessä tehneet matkan tänne kotikonnullemme osoittaaksemme kunnioituksemme teille ja kertoaksemme, että mekin olemme yrittäneet parhaamme.”

Hyvät matkan järjestäjät, matkakumppanit, erityisesti nuoret; toivon, että valkoiset narsissit jäisivät kertomaan siitä, että mikään tuho ja hävitys ei voi estää elämän kauneutta toteuttamasta itseään, vaikka kaikki näyttäisi olevan raunioina.

Ritva Lajunen

Jyräksen serkukset Hovinkylän Loskenkujasten loppupäässäsvun kotipaikan edessä. Kuva: Anton Jyräs.

Isän kotitalon kivijalkaa metsästävässä... eli suuria seikkailuja Sakkolassa

Lievistä Venäjä-ennakkoluuloista ni huolimatta (kerran siellä aikaisemmin matkustaneena ja sen jälkeen vahvasti vannoneena, että uudestaan ei mennä) huomasin eräänä kauniina kesäkuun aamuna 2005 istuvani täpötäydessä bussissa kohti rajaa. En oikein tiennyt, mitä matkalta odotin, mutta varsin suurella mielenkiinnolla kuitenkin reissuun lähdin, kun sellainen mahdollisuus annettiin.

Sen verran ajatuksia matkaan lähtö oli jo kotona herättänyt, että piti kerrata internetistä vähän Suomen lähihistoriaa ja kaivaa esiin Karjalan kannaksen kartta, jotta sai aavistuksen siitä, minne suuntaan oli ylipäättään menossa. Meitä Virolaisten sukua oli tälle reissulle 3.-5.6. ilmoittautunut varsin paljon, kiitos Toimin aktiivisuuden, ja tällä kertaa matkaan oli lähtenyt tätä toistakin sukulolvea, jota itsekin edustin.

Maisemat rajan takana olivat kauniimpia ja runsasvesistöisempiä kuin oli osannut kuvitella, vaikka se kaikenlainen paikkojen rappeutuminen olikin todella hurjaa. Mistään ei ilmeisesti pidetä mitään huolta sen jälkeen, kun rakennus on saatu harjaan. Serkkuni kommentoi venäläistä rakentamiskulttuuria myös ihmettelemällä, löytyisikö koko Karjalasta vahingossakaan yhtään

suoraan tehtyä saunaa tai liitosta. Köyhyyden ja rikkauten valtava kuilu näkyi paikoitellen todella jyrkkänä: erityisesti Lapinlahdella rakenteilla oleva valtava kivilinna keskellä muuten suht' ränsistynyt datscha-alue herätti varsin paljon ajatuksia rahan ja vallan jakautumisesta kansan keskuudessa.

Käynnit taistelupaikoilla jäivät mieleen ja nostivat ylpeyttä suomalaisten vahvaa taistelutahtoa ja periksiantamattomuutta kohtaan. Äyräpää ja vuolaana virtaava Vuoksi oli vaikuttava. Monenlaisia mietteitä nousi esiin kuunnellessa kertomuksia sota-ajan koettelemuksista sellaisten henkilöiden suusta, jotka olivat itse joutuneet sen ajan elämään. Eräs mielenkiintoinen nykyaikaan liittyvä asia taistelupaikoilla oli tämä ”Transpoint-supermarkettien” ryömiminen paikalle milloin mistäkin mutkasta; niin uskomattoman kaupallisella otteella ”halbba viina – halbba tupakka!” saisi ihmeitä aikaan tässä melko jurossa suomalaisessakin liikemieskulttuurissa. Ja sitten vielä puhutaan, ettei veli venäläinen ole aktiivinen!

Mieleenpainuvin kokemus taisi kuitenkin olla se, kun perjantai-iltana saavuttuamme Hovinkylän hotelliin pääitimme lähteä katsastamaan isäni,

tätieni ja setieni entisen kotitalon paikkaa. Meitä oli sukua koolla melkoinen joukko, kun suunnistimme läpi pöheikköjen ja hypimme yli ojien kohti määränpäättä. Ja löytyihän se sieltä, keskeltä vehmasta peltomaisemaa, se paikka, jonka oletettavasti pystyimme Oivan, Viljon ja Hellin muistelujen perusteella paikantamaan suht' tarkasti, vaikka mitään kivijalkaa emme löytäneetkään. Valtavat ukonputket olivat valloittaneet ojat ja seisoiivat rivissä kuin luurangot katsellen muuten niin kaunista maisemaa. Kun samalla kuuli kertomuksia, millä tavalla paikalta oli kahteen kertaan lähdetty, niin kyllä siinä kylmät väreet kulkivat selkää pitkin ja kiitti Luojaansa, ettei itse ole moista joutunut kokemaan. Tietyllä tavalla se hetki oli avartavin koko matkalla.

Reissun hyvää antia oli myös se, että oli mahdollisuus nähdä omaa sukua pitkästä ajasta kerrankin oikein ajan kanssa, hyviä jutusteluhetkiä liittyi moneen tilanteeseen... Muutoinkin matka oli kokonaisuudessaan hyvin järjestetty ja kun sää vielä suosi, oli reissu moneen kertaan odotukseni ylittänyt. Erinomaiset kiitokset matkanjärjestäjille ja muulle porukalle mainiosta seuranpidosta!

Helsingissä 7.7.2005

Katja Virolainen

Hovinkylän viljelylakeuden keskellä mutkittalee ”Leipäkanava, minkä varrella oli myös Virolaisen talo. Vasemmalla metsän reunan takana on Loskenkulma ja oikeassa reunassa metsikössä hovin aikainen tsasouna ja hautausmaa. Kuva: Juha Virolainen.

Karjala on mielentila

Karjala on mielentila. Jokin outo vetää sinne minuakin, sodan jälkeen Pirkanmaalla syntynyttä ja kasvanutta. Kerran kesässä pitäisi päästä rajan taakse. Vuonna 1990 hulluus iski eikä näytä laantumisen merkkejä.

Kesäkuun alussa olin taas menossa. Hovikylä-seura petäjärveläisillä vahvistettuna teki matkan. Ensimmäinen tuntui, ettei osallistujien puutteen takia koko reissu toteudukaan, mutta yhtäkkiä matkalaisia olikin jo seitsemisenkymmentä – kaksi autollista. Pääjoukko oli kolmen päivän matkalla ja asusti Hovikylässä. Kuuluin pienempään ryhmään, johon kuului lähinnä petäjärveläisiä ja lapinlahtelaisia. Me viivyimme neljä päivää. Matkanjohtajina toimivat Soini Hartikainen ja Teuvo Kuparinen. Markku Nuoran Vesilahden Liikenne hoiti kuljetukset.

Perjantaina aamukahdeksalta nousin Helsingin Mikonkadulta bussiin Kuparisen Teuvon ja Karvosen Veikon kanssa. Mukana oli tuttuja ennestään, mm. Karvosen Akselin tytöt ja Tampereella asuva isosiskoni Leena Untonsa kera. Taikopaikassa ennen rajaa tapasin Virolaisen väkeä, joita en ollut nähnyt vuosikausiin. Toisessa bussissa oli Lampun Maija-Liisa ja Sauli, Häkkisen Meeri ja useita tuttuja henkilöitä. Olin joka suhteessa omieni joukossa.

Rajavartijat lakkoilivat ja huristelimme Suomesta Venäjälle suoraan. Venäjän viranomaiset sentään tarkistivat passit ja viisumit.

Pysähdyimme Sorvalin Valintaan rahanvaihtoon ja ostoksille. Hyvää luostariviiniä mukaan sekä myöhemmin vanhaksi osoittautunutta kuohuviiniä. Oluessa olen siellä puolen oppinut tarkistamaan viimeisen myyntipäivän, mutta näköjään täytyy katsastaa kuohuviinissäkin. Toinen pullo vanhasta päiväyksestä huolimatta oli onneksi vielä kelvollinen.

Muolaan Vanhaan Navettaan kahville ja voileiville. Paikka oli kohentunut kovasti edellisestä käynnistäni. Hienoa, että on yritteliäisyyttä ja palveluhalua.

Osa joukosta kävi katsomassa Äyräpään kirkonmäkeä, jossa Adolf Ehrnrooth aikoinaan johti taisteluita.

Hovikylän Kasakkamäellä sijaitsee telelaitoksen lomakoti, jonka ”herasväen puolelle” Soini oli saanut neuvoteltua osan majoittautumaan. Kaikki emme sinne mahtuneet. Loput asuivat Raudun Raasulissa laivastoinnin(?) kesäkodissa, jonka uusi hotellirakennus oli saatu monen vuoden jälkeen valmiiksi. Olimme ensimmäiset turistit. Paikka oli osaksi viimeistelemättä, esimerkiksi piha ja portaikot. Kylpyhuoneet ja wc-tilat sen sijaan hoitivat uutuuttaan. Majoitus oli solutyypisissä huoneissa eli 2-3 huoneella oli yhteinen suihku ja erillinen wc. Sängyt olivat parhaat, mitä olen rajan tuolla puolen konsaan tavannut ja televisiokin huoneista löytyi. Iltaruoka nautittiin kyseisin rakennuksen alakerrassa, mutta aamiaiselle piti mennä alempana olevaan rakennukseen, jota käyttivät ainakin paikalla olevat leiriläiset. Ainoa negatiivinen asia oli pitkä matka Sakkolasta ja huononpuoleinen tie loppumatkalla. Paikka oli idyllinen mäntyinen rinne järven rannalla.

Lauantaina aamiaisen jälkeen suunnistimme Hovinmäelle, jonne tulivat joittenkin tilaamat henkilöautot yksityiskäyttöön. Tosin ne oli ensin luvattu Rautuun, mutta löytyivät sentään. Porukkamme lähti Petäjäjärvi -kierrokselle. Raaskan Yrjön kodin paikka nähtiin, samoin osuuskauhan kohdalla oleva lautakasa – siihen viereen rakennettiin jotain. Pohja oli valmiina. Katsastimme keskusaukion kaupat. Pari uutta jäi katsastamatta ja ostokset teimme vasta ”meijän kaupasta” eli asemalta. Miliisipäällikkönä Pietarissa aiemmin toiminut kauppiasrouva oli yli-ystävällinen. Jokainen taisi jättää pari sataa ruplaa kauppaan. Kuvattiin ryhmää ja kauppiasta. Äkkiä hän toi Leenasiskolle pussillisen tattaria ja hirssiä lahjaksi. No, me palkitsimme hänet seuraavana päivänä ostamalla kaupan hirssi-tattarivaraston loppuun. Kunnon markkinointivainua.

Nuoranmäen katsastuksen jälkeen kokoontuimme kaikki Hovinmäellä muistomerkin luona. Paistettiin makkaraa. Seppelienlaskun lahjoitusmatalonpoikien muistomerkillä suorittivat Veikko Karvonen ja Meeri Häkkinen. Karjalaisten laulu kaikui komeasti. Vesilahden Liikenne oli vielä keittänyt maistuvat kahvitkin.

Tilaisuuden jälkeen koetimme saada autoja käyttöön tarkempia Petäjäjärven kierroksia varten ja asia onnistuikin lopulta. Suuntaisimme kolmella autolla ensin Koselaan Saajajoen varrelle, joka kiinnosti sukuaani ja mukana olleita Riikosen sisarusia Ullaa ja Tapiota. Joenranta oli edelleen kaunis ja rauhoittava. Seuraavaksi ajoimme Artille. Vesi oli korkealla ja ryöppysi vauhdilla alas sulkulaitteista. Upea näky. Jo sen takia kannatti tulla. Tie oli huonontunut entisestään. Outoa, koska paikalla on vapaa-ajan asuntoja. Haluavat olla rauhassa? Lännänjärvellä tapasimme taas bussimme, jossa olivat Lapinlahdella ja muualla käyneet matkakumppanit. Löysin Lännänjärvien hietikosta ruplan. Maksoiko nykyinen käyttäjä vuokraa rannasta alkuperäisen omistajan jälkeläiselle vai...

Illalla hovikyläläiset viettivät salsik-illtaa majapaikkansa pihalla. Me paistimme makkaraa Raudussa rannalla. Oli tehty kunnolliset penkit halkaistusta tukeista grillin viereen. Teuvo soitti huilua ja yhteislaulu kaikui. Repertuaari oli Pajamäen heinäpellolla sävelletystä joululaulusta Kotkan Ruusuun. Rattoisaa.

Sunnuntaina suoritettiin vaihto. Toinen bussi lähti kohti Suomea ja nouti meidänkin majapaikkaltamme matkalaisia samalla kun toi yhdeksi yöksi joitain lisää. Bussilla sitten kävimme retkellä Laatokan rannalla ja näimme Taipaleenjoen alapuolelta. Metsäpirtin lahjoitusmaahovimuistomerkki oli paljon pienempi kuin Rautu-Sakkolan.

Iltapäivällä lounastimme Petäjäjärvellä Marian kahvilassa. Ruoka oli maukasta. Saisivat vielä toilettitilat kuntoon.

Neljän päivän matkalaisryhmän patikkaretki Petäjäjärven Likolammeille oli sunnuntaipäivän kohokohta aurin-gonpaahteesta ja hyttysparvista huolimatta. Kuva : Teuvo Kuparinen.

Sataa tihuutteli joten suuntasimme Kiviniemeen. Osa kiersi kauppia. Itse kävin parin muun kanssa Losevon motellilla kahvilla ja konjakilla. Baaria oli uusittu ja palvelu pelasi. Kiviniemessä seisoi kaksikerroksinen Keskimatkojen bussi joka oli menossa Kurkijoelle ja Hiitolan huonojen taipaleitten taakse. Oli jo nyt rikkonut ilmajousensa. Vakavia matkalaisia. Saivatko uuden bussin jostain vai menikö matka heidän osaltaan täysin piloille.

Me pistäydyimme vielä Likolammella ennen majapaikkaan paluuta. Illallisen jälkeen paistettiin loput makkarat Markun grillillä ja loppuilta kului luonnikkaasti seurustelun merkeissä. Tanssi sujuu kokolattiamatolla sukka-sillaankin. Kunnon jumpkaa.

Maanantaina suuntasimme kohti kotia. Tutustuimme Raudun uuteen ortodoksikirkkoon. Se oli tupaten täynnä väkeä. Seuraava pysähdys oli Ristikiven viitan luona. Saappaat olivat jääneet useimmilta kotiin, joten vain Riikosen Tapio ja Suikkasen Seppo kävivät kiveä katsastamassa. Siiranmäen taistelumuistomerkillä, jossa Aatu myös osallistui vahvasti sotatoimiin, jalkauduimme kaikki.

Viipurin Pellava-kaupasta osti yksi ja toinen jotain. Kuka hankki kangasta,

joku käsipyyhkeitä, toinen pöytäliinan. Itse ostin aviomiehelle lyhythihaisen pellavapaidan. Sain tällä kertaa jopa kiitosta tuliaisesta. Torilta en ostanut kuin maukkaan lihapiirakanmallisen leivonnaisen, jossa perunaa täytteenä sekä apteekista vahvistavia eliksiirejä. Sorvalin Valinnasta jäi kassiin hunajaa ja kaunis purkki sri lankalaista teetä.

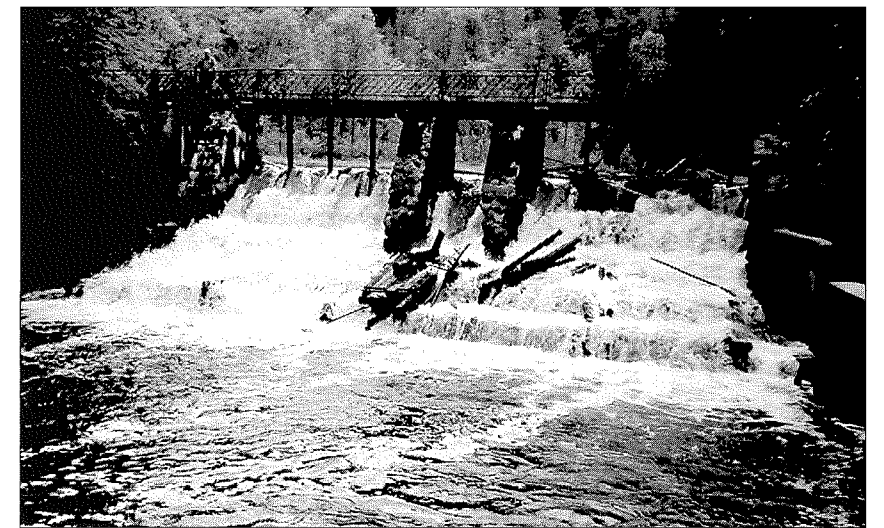
Paluumatkalla toki rajalla tarkistettiin myös Suomen puolella passit. Lienevätkö venäläiset olleet myötätuntolakossa, koska katsoivat passejamme vain kolme kertaa. Joskus matkalla on tarkistettu ainakin viidesti.

Kannakselle matkatessani en odota

oikeastaan koskaan mitään. Silloin tulee vain positiivisia yllätyksiä. Nyt miinusta olivat lukemattomat hyttysset ja vanha kuohuviinipullo. Plussaa taasen käen kukunta, löydyt uudet sukulaiset ja kyläläiset, saatu tieto siitä, että kirkon ja sankarivainajien muistomerkillä ei ollut tavanomaista särjettyjen pullojen sotkua. Luonto oli ennallaan. Ruoka oli syötävää ja majapaikka kelvollinen.

Haaveeni on mennä kerran Sakkolaan kun kangasvuokot, kylmänkukat kukkivat. Ehkä jo ensi keväänä?

Kiitokset kaikille matkaseuralaisille
Anni Purontaa

Artin padon rauniot Petäjäjärven Saarniaisoskessa. Kuva : Teuvo Kuparinen.

Käynti syntymäkodissani Sakkolan Sipilänmäellä

Aurinkoisena kesäkuun alun lauantai-iltapäivänä ajelimme Vesilahden liikenteen bussilla Hoivinkylästä Sipilänmäelle. Lapsuuskoti tuli taas kuin yllättäen näkyviin. Portti raollaan toivotti tervetulleeksi astumaan pihapolulle.

Vanhat omenapuut ovat täydessä kukassa taustalla. Talon nykyinen asukas Galina tulee saunalta päin vastaan. Vaihdetaan kuulumisia seurueemme tulkin, Olga Shitovan, välityksellä. Galina on asunut talossa vuodesta 1979, muuttanut sinne Novgorodista.

Sitä ennen talossa on asunut paikallinen opettaja.

Siinä pihapiirissä katsellen totean, että on hyvä kun talossa asutaan. Ei ole lahonnut hyljättynä, kun sotakaan ei sitä tuhonnut. Muita Sipilänmäen Laamasten kotitaloja ei enää ole, paitsi isoisäni Ville Laamasen talo on vielä paikallaan, mutta asumattomana ja romahtamaisillaan. Omat muistoni ovat jotain sieltä, täältä lapsuudestani, vanhempieni kertomana. Jatkosodan aikaiset vähän paremmin, kun olin silloin jo ekaluokkalaisten ikäinen. Kä-

vellessäni pihapoluilla, joilla lapsena otin ensiaskeleeni, on tunne aina sama, kuin unikuva, jonka näkee todellisena silmien edessä - mummona samoilla poluilla nyt hitaammin astellen.

Juurilleen on hyvä palata, vaikka vain haiseksi hetkeksi. Maisemat ovat kauniit ja luonto on vehreimmillään. Mukavassa seurassa on aina hyvä matkata katselemaan entisiä kotipaikkoja.

Kiitämme matkanvetäjiä, entisiä hoivinkyläläisiä ja koko seuruetta.

Pirkko, Esko ja Timo Trogen

Eino Laamasen talo.

Ville Laamasen talo.

Juhannuksena uudestaan Sakkolaan

Juhannuksen jälkeisenä sunnuntaina lähti reipas ryhmä Pirkkalasta Ari Mattilan bussilla kohti Karjalan kannasta. Matkan varrelta poimittiin Tampereelta, Lahdesta ja Haminasta sukulaisia ja ystäviä mukaan. Viipurin kautta ajettiin Kiviniemeen, missä olikin aika hulinat. Siellä oli koskenlaskufestivaalit menossa parasta aikaa.

Losevossa yöpymisen jälkeen, kaurapuurolla tankattuina suuntasimme kohti Sipilänmäkeä. Paljon tuli tietoa ja tarinaa, kun Koppasen Eino, Wellingin Pentti ja Ahosen Erkki alkoivat kertoilla kilpaa kenen entinen kotipaikka oli tässä ja tuossa mäessä ja mutkassa. Kunnalliskotiin, joka on nykyisin lastenkotina, saimme kurkistaa sisätiloihinkin.

Kirkonmäen ja hautausmaalla käynnin jälkeen suuntasimme toiselle puolelle Suvannon. Petäjärven maisemista Rautuun ja edelleen Metsäpirtin suuntaan. Monenlaisin miettein katselimme Suvannon yli vastarannalla olevaa Kirvesmäkeä ja Taipaleenjoen suuntaan. Ari apulaisineen kiehautti kahvit siinä Vaskelan kosken seutuvilla. Raudun keskustassa poikettiin ja se vaikuttikin mukavalta ja siistiltä paikalta.

Koko päivän kotiseuturetken jälkeen nautimme illalla perinteiset nuotiomakkarat, kiitos Eino tuomien kuivien puiden. Losevon rantapuistikot olivat harvinaisen siistit, ei jätkeasoja ja jopa roskalaatikoita oli saatu hankittua. Reippaimmat jaksoivat mamman baa-

riissa pistää vielä jalalla koreasti – sekin kuuluu perinteisiin.

Seuraavana aamuna pirteä joukko jaksoi taas lähteä kokopäiväretkelle. Nyt oli vuorossa Lempaala. Tuli sotahistoriaa ja muuta tarinaa Erkin ja toistenkin kertomana. Kronstadt käytiin ihmettelemässä ja sitten Terijoen kautta Kanneljärvelle.

Kotimatkapäivänä kierrettiin Äyräpään ja katseltiin Vuoksen yli Vuosalmelle. Viipurissa tehtiin hyviä ostoksia ja katseltiin torin touhua.

Kiitos kuljettaja Arille, paljon tietävälle Erkille, ja Einolle, kun jaksoi taas kerätä meidät yhteen. Kiitos koko ryhmälle ja hyvää kesän jatkoa teille jokkaiselle.

Trogenin Pirkko ja Esko

Ei ole yhdentekevää miten juhlistaan

Kesän kuluessa ovat karjalaiset laulut taas kajahdelleet lukuisissa juhlissa itärajan molemmin puolin. Vuosittain toistuvat tapaamiset ovat perinnettä, josta tämä heimo ei tingi.

Omalla kohdalla kesän lämpimimpinä muistoina ovat mielessä iloiset jälleenäkemiset ja halaukset Lahden torilla, Metsäpirtin pitäjäjuhlassa Lempäälässä ja yllättäen Muolaassa tien laidalla, kun autettiin rautulaisten bussia kulkukuntoon ja tavattiin äidin kotikylän naapureita.

Hieman toisenlainen tunnelma jäi Lahdessa vietettyjen kesäjuhlien pääjuhlasta, joka taas kerran lähes tuplasi kestoltaan alun perin sille varatun ajan. Epämukavan hiostavalla penkillä istuen ehti muutaman kerran käväistä mielessä, että mitähän nuhaansa niiskuttava presidenttikin mahtaa aikataulusta ajatella.

Totta on, että karjalaisesta heimosta löytyy paljon osajia. On lausujia,

laulajia ja tanhuajia vaikka kuinka paljon. Ymmärrettävää on sekin, että juhlan järjestäjillä on halu näyttää niin omille heimolaisille kuin vieraille, mitä kaikkea osataan.

Karjalaisten kesäjuhlien avajaiset Lahdessa oli tyylikäs ja raikas juhla, nautittava kokonaisuus, joka oli rakennettu yleisöä kunnioittaen. Sen sijaan pääjuhlassa tuntui olevan kaikkea liikaa. Ei olisi yhtään haitannut, vaikka esimerkiksi tanhuja tai laulu-numeroita olisi karsittu. Sen sijaan kiitosta ansaitseva oivallus oli mukaan ripotellut yhteislaulut.

On paikallaan miettiä miksi esimerkiksi pitäjäjuhlia nykyään vietetään. Tavallaan niistä on tullut itseään toistava rutiini. Kuitenkin evakkosukupolven harvetessa juhlijoiden joukko on uusiutumassa ja samalla myös juhlalle asetettavat odotukset.

Karjalan Liiton teettämästä selvityksestä ilmenee, että karjalaisjuurinen

nuori polvi ei niinkään ole kiinnostunut vanhasta Karjala-paatoksesta. Nuoret haluavat oikeaa tietoa juuristaan ja esipolviensa Karjalasta. Sukututkimus kiinnostaa, samoin kotiseutumatkat. Tässä haastetta tulevien juhlien järjestäjille.

Äskettäin vietetty Metsäpirtin pitäjäjuhla osoitti, että esille tuotu pirttiläinen käden taito kiinnosti paljon enemmän kuin ennakkoon uskallettiin arvella. Estradijuhlalla on jatkossakin varmasti sijansa. Ehkä kuitenkin kannattaisi harkita, miten tarjota juhlakansalle entistä enemmän mahdollisuuksia vapaamuotoiseen tapaamiseen ja toisiinsa tutustumiseen.

Kaikilla ei ole kodin kautta syntyneitä yhteyksiä entiseen kotipitäjään. Niinpä pitäjätapaaminen voisi toimia paikkana, mistä nuori polvikin voi löytää vanhempien kotikylän naapureita, jopa uusia sukulaisia, eli niitä ehkä evakon myötä kadonneita juuriaan.

Ilmi Pesonen

Karjalaista ruokaperinnettä: Potakkamaito eli maitoperunat

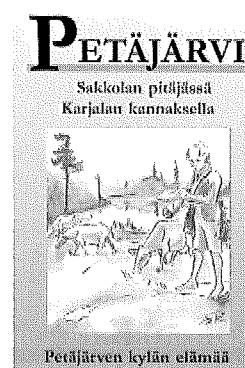
Kesän ensimmäisistä perunoista pestiin pois ohuet kuoret ja keitettiin perunat suolavedessä kypsiksi, ja nautittiin vainokareen ja suolakalan kera. Tuntui siltä, että tätä voi syödä loputtomiin. Heinäkuun puolessavälissä haluttiin kuitenkin jo nauttia perunat eri tavalla, ja valmistettiin sunnuntaiksi vaikka potakkamaitoa.

Aineet: pieniä perunoita, vettä, maitoa, suolaa, voita (sipulia ja tilkka kermaa).

Ohje: pienet perunat, joista kuori on poistettu pesemällä, keitetään kokonaisina pehmeiksi vähässä suolalla maustetussa vedessä. Vesi kaadetaan pois, maito ja mausteet lisätään. Keitto saa kiehahtaa. Koristellaan ruohosipulilla.

Jälkiruoaksi nokkoslehtuja, ja eipä muuta kuin viettämään kesäisiä hellepäiviä!

Raili Leino (Kopperoinen)
Sakkolan Haparainen/Halikko

Tilaa nyt

Petäjärvi-kirja!

30 euroa kpl + postikulut.
430 sivua, 270 valokuvaa!

Tilaukset:

Marjo Ristilä-Toikka

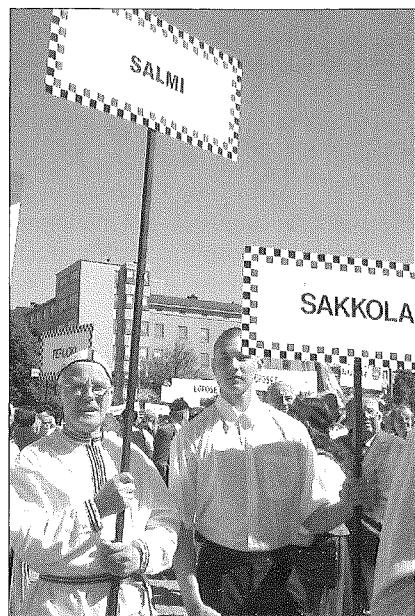
p. 040- 730 2622

Teuvo Kuparinen

p. 09-801 5617

Yrjö Raaska p. 03- 3739 541

Ritva Koski p. 03- 3739 728

Pitäjäkylltien rivistö eteni juhlakulkueessa aakkosjärjestyksessä. Sakkola-kylltiä kantoi Lari Toikka.

Lempäälän Karjalaisten lippuvartiona marssivat Esteri Joursranta (oik.) Ismo Ristilä ja Soili Turkkinen.

Tasavallan presidentti Tarja Halonen juhlapuhujana kesäjuhlilla:

Olkaa ylpeitä karjalaisuudestanne

Lahdessa aurinkoisessa säässä vietettyjen kolmipäiväisten Karjalaisten Kesäjuhlien eri tilaisuuksiin osallistui noin 20 000 henkeä – valtakunnan korkeinta johtoa myöden, sillä puhujina kuultiin niin presidentti Tarja Halosta kuin pääministeri Matti Vanhasta.

Sunnuntain päiväjuhlassa juhlapuheen piti tasavallan presidentti Tarja Halonen. Myös Karjalan Liiton puheenjohtaja Markku Laukkanen puhui juhlassa. Molemmat puhujat ottivat esille Suomen suhteet Venäjään kehittyvässä Euroopan Unionissa ja muistuttivat juhla-äkeä identiteetin merkityksestä.

Presidentti Halonen kiitti Karjalan Liiton tekemää lähialueyhteistyötä,

Karjalan Liiton puheenjohtaja Markku Laukkanen saatteli presidentti Tarja Halosen juhlapaikalle.

josta hän mainitsi esimerkkinä Viipurikeskuksen toiminnan. Presidentti piti Karjalan Liiton harjoittamaa kansalaisjärjestötyötä onnistuneena ja kehotti karjalaisia olemaan edelleen ylpeitä karjalaisuudestaan.

– Liitto ei ole ollut yhden asian liike, eikä sellaista siitä pidä tulla. Liiton tulee jatkossakin toimia monialaisesti karjalaisen heimokulttuurin parissa, totesi Markku Laukkanen.

Karjalan palautuskysymyksestä Laukkanen sanoi, liitto on toiminut asiassa maan ulkopoliittisen johdon kanssa yhdessä ja sen kautta, eikä sillä ole omaa ulkopoliittista roolia.

– Olemme keväällä hyväksytyssä Karjala-ohjelmassamme esittäneet, että maamme poliittinen johto avaisi Venäjän kanssa neuvottelut luovutetun Karjalan palauttamisesta heti, kun niiden käymiseen on realistisia mahdollisuuksia ja molemmat osapuolet ovat

siihen valmiita.

– Karjalan liitossa ymmärretään hyvin asian moniulotteinen kansainvälispoliittinen luonne, jossa tarvitaan enemmän diplomatiaa ja malttia kuin katteettomia lupauksia ja propagandaa, Laukkanen muistutti.

Pääjuhlapäivään kuului perinteen, nyt 2300 marssijan muodostama kahden kilometrin mittainen värikäs kulkue, jonka etenemistä seurasi tuhansia ihmisiä. Juhlakulkueessa näkyi meneillään oleva sukupolvenvaihdos: mukana oli entistä enemmän nuorempia karjalaissukupolvia.

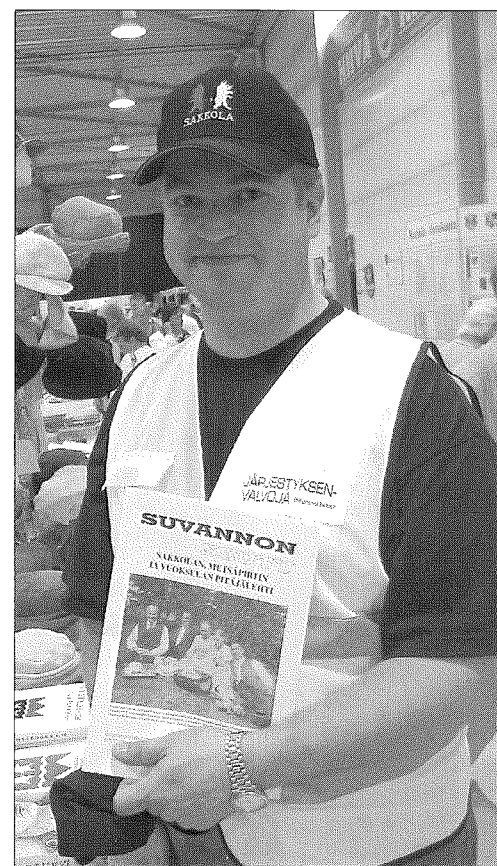
Kulkueessa tuli näyttävästi esille myös kansallispuvun 120-juhlavuosi, sillä lähes kaikki kulkueen osanottajat olivat pukeutuneet karjalaisiin kansallispuhuihin ja fereseihin.

Lahdessa vietetyt kesäjuhlat olivat järjestyksessään 57:nnet. Ensi vuonna juhlat pidetään Haminassa 16.-18.6.2006.

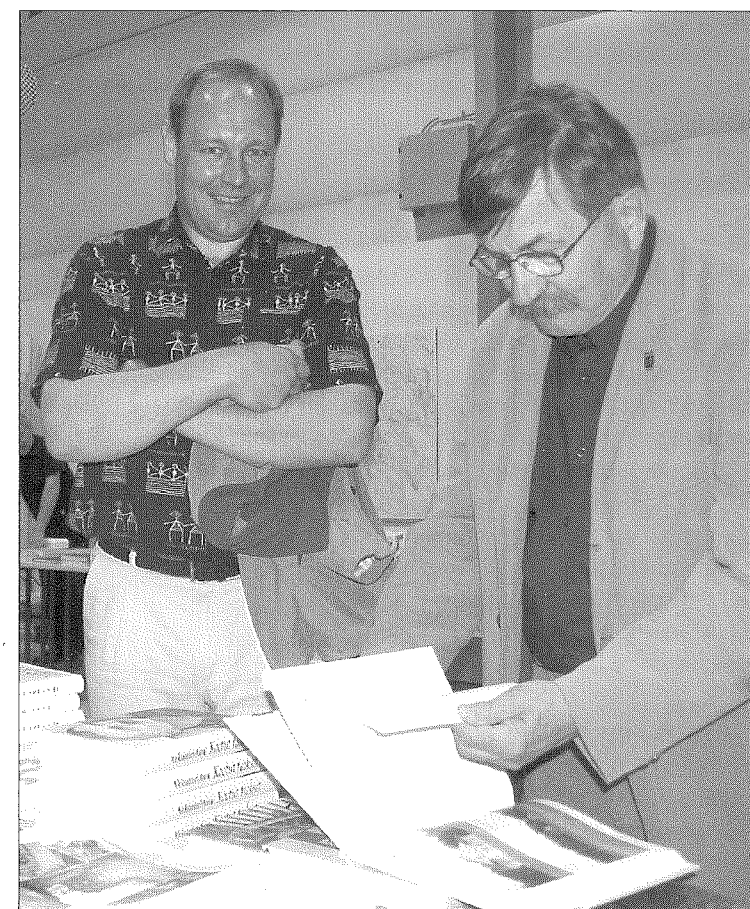
Marjo Ristilä-Toikka

Vuokselan ja Sakkolan myyntipöytien takana poseeraavat Laila Saario ja Hannu Turkkinen.

Järjestysmies Timo Roininen kävi ostamassa Sakkola-lippalakia ja paidan sukujuurtensa kunniaksi ja tilasi oman pitäjällehden.

Markku Joursranta (vas.) ja Eero Pilviniemi tutkivat Karjala-kirjallisuutta.

Naisten käten työ loi tunnelman Metsäpirtin pitäjäjuhlaan

Tänä vuonna juhlittiin Metsäpirttiä kaksi päivää Lempäälässä. Lauantai omistettiin käten taidoille, tutustuttiin paikkakunnalla vahvana elävään sakkolalaisuuteen ja ennen kaikkea oltiin yhdessä.

Eipä ole tainnut vanha Metsäpirtti olla ennen yhtä vahvasti läsnä pitäjäjuhlassa kuin 2.-3.7.2005. Juhlahuoneen seinillä esillä olevissa käten töissä yhdistyivät vanha osaaminen ja nykyisten tekijöiden taidot. Naisten käten jälki näkyi ja loi tunnelman koko juhlaan. Olihan mukana toki myös miesten töitä ja lauantaina järjestetyssä työnäytöksessä naperkkamestari Lauri Olkkonen esitteli taitojaan vierellään Julia Keski-Mäenpää etupistokirjontaa opastamassa.

Tampereen Metsäpirttikerho pani sanan kiertämään. Ihmiset innostuivat ja jokainen toi mitä suvun kätöistä löytyi. Näin kertyi näyttelyn verran pääasiassa tekstiilejä. Kaikki tarjotut työt hyväksyttiin mukaan, puheenjohtaja Helka Korpela kertoo.

Voi myös sanoa, että asia on ollut jonkin aikaa ikään kuin ilmassa. Eräät tarmokkaat naiset valmistivat joitakin vuosia sitten itselleen ensimmäiset Metsäpirtti-puvut. Sitten löydettiin Metsäpirtti-sukka museoviraston varastosta Orimattilasta, ja nyt saatiin aikaan hieno näyttely!

Tampereen Metsäpirttikerhon jäsenet ovat elvyttäneet keskuudessaan vanhoja perinteisiä käsityötaitoja. Esillä oli itse tehtyjä pirtanauhoja, neulakintaita, värikkäitä vanttuita ja etupistokirjontaa. Yhdessä oli myös valmistettu peite arpajaisten päävoitoksi.

Kulttuuriantti runsasta

Sibeliuksen Karelia sarjan ja Valse tristen sävelet taustanaan valkokankaalle heijastuivat Metsäpirtin maisemat ja viime kesänä kotimaisemissa vietetty pitäjäjuhla. Kuvakoosteet on valmistanut Rauno Korpela. Kolmantena osiona saatiin katsella Erkki Hiltusen kuvia

Aina kysellään miten sie sen teet. Nyt Julia Keski-Mäenpää opasti miten etupistokirjonta syntyy. Kuva: Pirkko Hyytiä.

Soili Turkkinen kertoo kätensä töistä. Kuva: Ilmi Pesonen.

pirttiläisistä tekstiileistä.

Kuvista välittyvät Metsäpirtin nykyiset maisemat, niiden luonnonkauneus, mikä ei katoa. Pitäjäjuhla-kuvat puolestaan kertovat miten hauskaasti myös Laatokan rannalla voidaan juhlaa viettää.

Lempäälä-kierroksella täysi bussillinen ja letka pikkuautoja kävi Sakkola

museossa kateellisena ihastelemassa mitä entinen emopitäjä on saanut aikaan. Sakkolan porsasmaine on edelleen korkealla. Hannu Turkkisen isännöimässä lätissä on hyvässä järjestyksessä satoja Sakkolan porsaita. Sellaiseen tahtiin kokoelma kasvaa, että kohta isäntä joutuu rakentamaan lisälätin.

Soili Turkkinen, Hannun vaimo, esitteli vieraille pääsiäisperinteistä riemastuttavasti kertovia koruomeltoitään. Manttaalitalossa hän kertoi myöhemmin yleisölle kankaalle kirjomistaan sukutarinoista. Niihin on kuvattu elämän kulkuun liittyvien paikkakuntien vaakunat, perheenjäsenet, heidän ammatinsa ja elämänsä tärkeimmät rakennukset. Tässä oiva idea elävöittää oman perheen tai suvun historiaa, jos vain luovuutta ja kärsivällisyyttä riittää.

Vanhat Metsäpirtin kuvat, jotka Martti Peltonen on koonnut, olivat myös esillä ja runsaan mielenkiinnon kohteena. Valokuvanäyttely on tämän jälkeen joksikin aikaa nähtävänä Sakkola museossa, Lempäälään.

Suvusta kiinnostuneet pirttiläiset saattoivat kääntyä Kalevi Hyytiän puoleen. Hänen tietokoneeseensa on talo talolta tallennettuna tiedot lähes koko Metsäpirtin pitäjän asukkaista.

Päivän kultturellin annin täydensi Nurmenniemen pariskunnan esitys Larin Paraskesta. Siihen sisältyi puhuttelevia runoja ja tosiasioita Parasken elämästä Metsäpirtin Vaskelan kylässä.

Juhlatalossa myös ehtoollista

Lempäälän vanhassa kirkossa nuoret pääsivät sunnuntaina ripille, joten pitäjäjuhlaan perinteisesti liittynyt jumalanpalvelus vietettiin kodikkaasti Manttaalitalossa. Pastori Pauli Tuohioja muistutti puheessaan miten voi

Jumalanpalveluksessa oli kodikas tunnelma kirkkona toimineessa Manttaalitalossa. Kuva: Ilmi Pesonen.

Aili Lemmetti asiakkaana, Arja Pakarinen ja Kerttu Rahkonen tiskin takana. Kauppa kävi ihan tyydyttävästi. Kuva: Ilmi Pesonen.

olla riippuvainen ihmisistä ja takerua menneisyyteen sekä katkeroitua menetyksistään. On tärkeää selvittää menneet, jotta pääsee jatkamaan elämää eteenpäin, hän sanoi. Tämä on ollut usealle karjalaiselle kova läksy.

Ehtoollisen jälkeen sunnuntaipäivän ohjelma jatkui seurustelun ja lounaan merkeissä. Puheensorina oli vaikuttava. Järjestelyt toimivat hyvin ja jonot lyhenivät sutjakasti. Lauantain järjestelyistä vastasi päivällä Tampereen Metsäpirttikerho. Illansuussa vastuu siirtyi Kirvesmäki Kerho Ry:lle.

Manttaalitalon nurkalla kisailtiin perinnepäivän päätteeksi saappaan ja

renkaan heitossa. Täyteläjinä oli vielä tikanheittoa, hovin vuoksi. Vaikein osia oli tietovisa. Ei aina muistunut mieleen mikä on peretniekka tai vokka. Mitä silloin tehdään kun hullataan ja millainen on vessä ihminen. Tuleeko mieleen? Entäs arvoitus: Pajukossa nukkuu ääni korea, kenpä herättelisi soiton soiran? No nauruksihan se meni.

Illan kruunasi järven rannalla vietetty kokkojuhla. Majapaikan isäntäväki valitteli, että Hämeessä kun ollaan niin Juhannus lipsahti ohii ja nyt vasta ehdittiin kokkoa polttamaan. Iltaruskossa kokko oli komea.

Juhlissa hauskaa ja vakavaa ohjelmaa

Lauantaipäivän ohjelmiin osallistui arviolta 80 henkeä, mikä ylitti mukavasti ennakoarvailut. Pääjuhla veti salin lähes täyteen eli läsnä oli arviolta 170 ihmistä. Nokialta saapunut mieskvartetti lauloi kotimaasta, Metsäpirtistä ja Karjalasta. Laulua esitti myös Pirjo Äikäs.

Hannu Turkkinen toi emopitäjä Sakkolan lämpimän tervehdyksen. Ohjelmassa oli hauskaa ja vakavaa lausuntaa. Lea Kajanan esitti riemastuttavan runon peilistä ja itseironiaa siihen suhtautumisesta. Keijo Laulajainen puolestaan lausui Yrjö Jylhän Kiirastulirunoja.

Juhlapuhuja, maaherra emeritus Pek-

ka Silventoinen esitti mielenkiintoisen ja monipuolisen poliittisen katsauksen Suomen ja Venäjän nykyisiin suhteisiin vaikuttavasta historian kulusta sekä otti kantaa myös Karjala-keskusteluun.

- Puna-armeija ei suinkaan taistellut toisen maailmansodan alussa vapauttajana demokratian puolesta natsveja ja fasisteja vastaa, vaan valloittajana kommunismin levittämiseksi natsien kanssa tekemänsä sopimuksen turvin vapain käsin, Silventoinen totesi. Toista maailmansotaa ei tule käsitellä vain fasismin vastaisena kamppailuna, vaan myös pienten itsenäisten valtioiden elämän ja kuoleman taisteluna ylivoimaisia valloittajia vastaan.

Talvisodan kohdalla venäläisiä on vaivannut huonomuistisuus. Nikita Hrushtšev kirjoittaa muistelmissaan talvisodasta todeten, ettei Neuvostoliitolla ollut laillista tai moraalista oikeutta kohdella Suomea siten kuin tapahtui.

Venäjä haluaa yhä unohtaa Baltian maiden miehittämisen sekä talvisodan ja se painottaa historian tulkinnoissaan Suomen jatkosotaa Saksan rinnalla. EU:n teollisuuskomisaari, saksalainen Gynther Verheugen on vaatinut poikkeuksellisen kovasanaisesti Venäjää tun-

nustamaan Baltian miehityksen, koska on tärkeää, että EU:n ja Venäjän väliset suhteet perustuvat totuuteen. Presidentti Vladimir Putin on toki myöntänyt Baltian murhenäytelmän, mutta anteeksi pyytäminen on ylivoimaista.

Silventoinen kertoo miten esimerkiksi Washintonissa Holocaust Memorial Museumissa ja Lontoossa Imperial War Museumissa vuoden 1939 tapahtumia kuvattaessa Suomi oli tyystin unohnut. Pekka Silventoinen isä Eino, Metsäpirtin viimeinen kunnanlääkäri toimi talvisodan aikana sairaskirjan päällikkönä. Sen aikaisen vieraskirjan sivuilta löytyy useiden yhdysvaltalaisien toimittajien nimiä. Silloin Suomen tilanteesta kirjoitettiin, myöhemmin se on jätetty analysoimatta ja unohdettu. Silventoinen peräänkuuluttaa suomalaisten omaa aktiivisuutta jotta tapahtumien taustat saadaan kansainväliseen tietoisuuteen.

Uusia sävyjä naapurusten keskusteluun

Silventoinen toteaa että Suomen ja Venäjän väliset keskustelut ovat edelleen kovin muodollisia ja jämähtäneitä. Hän kaipaa niihin rentoutta, dynamisuutta,

mielikuvitusta ja luovuutta. Eikö ulkopolitiittisen johdon reilun pelin politiikka globalisoituvassa maailmassa pädekään Venäjän suhteissa, hän kysyy.

Uusi keskusteluyhteys voisi lähteä liikkeelle kartoittamalla kummankin osapuolen tarpeita. Mihin Venäjä tarvitsee nyt rämeiksi muuttuneita ennen niin viljavaa maita? Mitkä taas ovat meidän, entisten omistajien intressit saattaa kaupungit ja kunnat entiseen kukoistukseensa? Eikö voitaisi asettaa selvitysryhmä kartoittamaan pakkoluovutettujen alueiden tulevaisuutta?

Nuorempien polvien kiinnostus esipolvien ja omiin juuriin ilahduttaa puhujaa. Tämä todistaa, että Karjalasta pitää keskustella, asia tulee pitää esillä. Kyse ei ole uhosta puhumattakaan sapeleiden kalistelusta. Nyt pitää levittää asioista oikeaa tietoa.

Kunnan päättäjiä tehokkaasti karjalaistettu

Lempäälän kunnan tervehdyksen toi kunnan hallituksen puheenjohtaja Tuula Petäkoski-Hult. Tampereen kupeessa sijaitsevassa kunnassa enää 4 prosenttia asukkaista saa toimeentulonsa maataloudesta.

"Paljon vanhaa, vähän uutta, monenmoista kirjavuutta."

Karjalainen väestö on tuonut mukanaan melkoisesti vipinää hämäläiseen kuntaan. Ensimmäisen evakkoaalton myötä kunnan väkiluku kasvoi 25 prosenttia. Kun karjalaiset lähtivät takaisin kotiseuduilleen, niin kunnan toinen kättilön virka voitiin lakkauttaa.

Sakkolalaisten panos kunnan elämässä on merkittävä. Suhtautumista kuvastaa sekin, että Petäkoski-Hult kertoo olevansa sakkolalaisten "otto-porsas" ja korostaa, että hän on sitä mielellään. Hänen mielestään Karjala-kysymys on kaikkien suomalaisten haaste. Eikä tämä ole hänen kohdallaan paperista puhetta. Tänä kesänäkin hän on perheen kanssa lähdyssä Laatokan kierrokselle.

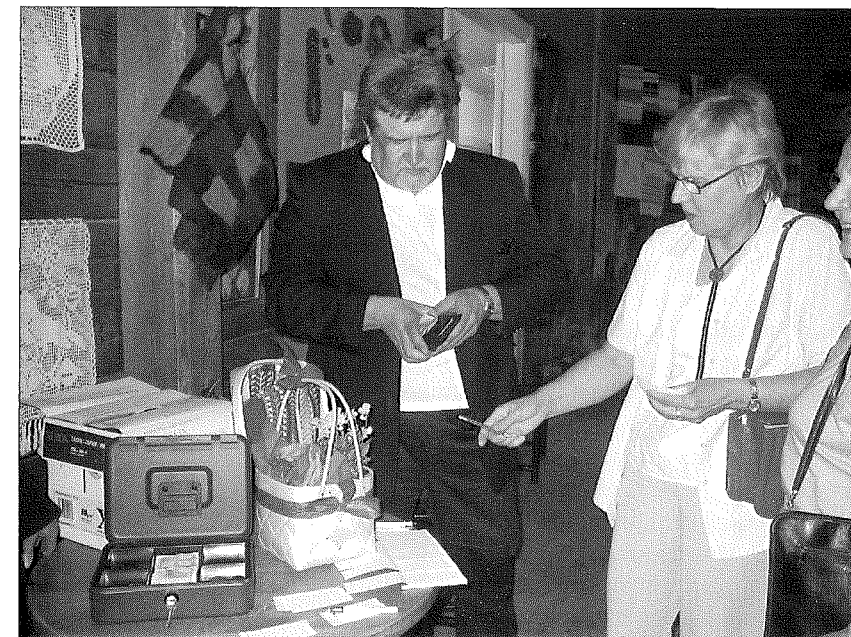
Järjestölliset kiitokset

Lauantain ohjelman yhteydessä Tampereen Metsäpirttikerho esitti kiitoksensa Lapanaisten kyläkirjan tekijöille Anton Hatakalle, Lauri Olkkoselle ja Julia Keski-Mäenpäälle. Heidän rintapieliinsä kiinnitettiin siirtoväen muistomitalit.

Metsäpirtti Seuran puheenjohtaja Kalevi Hyytiä tervehti keskusseuran puolesta. Hän lausui ilonsa onnistuneesta juhlasta. Päivien kulttuurianti sai hänet toivomaan, että Metsäpirttikin saisi oman museon, missä jäljellä oleva konkreettinen perinne säilyisi jälkipolville. Käsityöperinteen näyttävä esittely todistaa, että pienikin ryhmä, jolla on visio, saa paljon aikaan. Lopuksi Hyytiä muistutti, että taas ollaan vuotta lähempänä sitä aikaa, kun asumme ja olemme taas Metsäpirtissä. Ensi kesänä siellä ainakin vietämme taas pitäjäjuhlaa.

Muistoja ei voi ottaa pois, sanoi Helka Korpela päätöspuheessaan. Talkoolaiset rakensivat kaikille juhlaan saapuneille paljon muisteltavaa. Äitinsä Helena Eevan sanoin Helka totesi, että aineksina oli "paljon vanhaa, vähän uutta, monenmoista kirjavuutta". Sitä kaikkea oli ihan oikeassa suhteessa.

Ilmi Pesonen

Pirkko Peltonen tukemassa äänitteiden digitointia. Arpakauppiana Erkki Hiltunen. Kuva: Pirkko Hyytiä.

Tärkeintä on että saa taas tavata. Leena Nakolinna (vas.), Helli Paakkinen ja Sylvi Ukkonen juhlaa vaihtamassa.

Hupaisia kysymyksiä ratkomassa Marja-Liisa Vesanto ja Pirkko Hyytiä. Kuvat: Ilmi Pesonen.

"Muistoja ei voi ottaa pois."

Aulis Ukkonen laskemassa Aira ja Airi Tourun kanssa kukkalaitetta Karjalaan jääneiden vainajien muistopatsaalle. Kuva: Ilmi Pesonen.

Pirttiläisyys jälkipolville esineissä ja muistoissa

Onko kodissasi Metsäpirttiin liittyviä ja ehkä sieltä tuotuja esineitä? Tiedätkö, missä on tällaista aineistoa? Muistatko itse lapsuudesta vanhoja loruja, kompa kysymyksiä, mitä tahansa 1930-luvulta ja sitä edeltävältä ajalta muistissa pysynyttä ja tarinoina kulkenutta aineistoa.

Nyt tämä kaikki Metsäpirttiin liittyvä aineisto on tärkeää koota yhteen, kun kulttuuri- ja perinneyöryhmä aloittaa Erkki Hiltusen johdolla selvitystyön. Metsäpirttijärjestöt-toimikunta nimesi työryhmän viime helmikuussa ja sen työskentely on alkanut vauhdikkaasti.

Jos sinulla on tallessa juuriin liittyviä aarteita, muistissa murretta ja kertomuksia, tarjoa niitä työryhmän käyttöön. Työryhmä haluaa kuvata, luetteloida tai merkitä muistiin saamansa aineiston ja palauttaa alkupe-
räiset omistajalle. Ehkä muistat lapsena kuultuja tarinoita, juttuja, sitä kaikkea hyvinkin arkista, mistä elämä ennen rakentui, mihin meidän identiteettimme pohjautuu. Tätä nyt etsitään.

Ihan kaikella mikä liittyy Metsäpirttiin on merkitystä, olkoon sitten leikkiin liittyvä hokema taikka vanha koulutodistus. Kotimurre, kieli on ollut pitäjää jopa kylää vahvasti yhdistävä asia. Erkki Hiltunen kertoo, että hän on jo jonkin aikaa kerännyt omiin juuriinsa liittyvää murretta ja tavoitteena on saada aikaan murteen selittävä kielioppi.

Metsäpirtti huoneessa, Mynämäen kirjastossa on kasvava kokoelma kirjallista aineistoa. Työryhmää kiin-

Helka Korpelalla on tallessa äitinsä tekemä liina. Kuva: Ilmi Pesonen.

nostaa kovasti myös pöytälaatikkoon kirjoitetut muistelukset, jotka on tarkoitettu ehkä vain omalle suvulle sekä itse nauhoitetut juttelut tai haastattelut. Näistäkin riittää luonnollisesti kopio.

Jäljellä olevat rippeet

Vanhaa Metsäpirttiä on vielä jäljellä kosolti niin ihmisten muistissa kuin maiseimissakin. Parin viimeksi kuluneen vuoden aikana on luetteloitu Metsäpirtissä vielä pystyssä olevia suomalaisia rakennuksia. Näistä kaipaamme lisää tietoja.

Toinen kartoittamisen kohde, sekin jo hyvällä alulla, on hautapaikkojen selvit-

täminen. Hautausmaasta ei ole tallella vanhaa hautakarttaa, joten muistitieto, edes summittainen on arvokas.

Hieman epäselvää on koko hautausmaan käytävien sijainti. Joku muistaa, että keskeltä hautausmaata kulki käytävä sen läpi ja jossakin kohtaa oli myös poikkikäytävä. Muistaako joku tämän asian tarkasti? Näitä kahta selvitystä valmistelee Ilmi Pesonen, joka on kiitollinen lisätiedoista.

Murreäänitteitä pelastamaan

Työryhmä sai yllättäen korkeammalta taholta toimeksiannon, kun Kotimaisen kielten tutkimuslaitos otti yhteyttä ja pyysi tukea aikoinaan avokeloille tallennettujen murrenäytteiden digitoimiseksi.

Metsäpirtin murteella tehtyjä tallenteita on 20 tuntia ja yhden tunnin käsittely maksaa 40 euroa. Laitos on ehtinyt omin voimin pelastaa jo 5 tuntia. Tukipyyntö tuli sopivasti juuri kun oltiin bussissa menossa kohti Metsäpirttiä. Matkalla pantiin arpajaiset pystyyn ja saman tien saatiin eurot kolmen tunnin pelastamiseen. Pitäjäjuhlilla jatkettiin arpajaisia ja siellä kertyi 251 euroa. Vielä puuttuu 229 euroa. Lahjoituksia otetaan vastaan!

Perinne ja kulttuuritoimikunta:
Erkki Hiltunen, p. 0505 908803
Julia Keski-Mäenpää, p. 03-3431180
Sirpa Lopenen, p. 05035 76143
Ilmi Pesonen, p. 09-694 6309

Vuosikokouskutsu

METSÄPIRTIN AHTIAISTEN sukuseuran vuosikokous 20.-21.8.
Torpan kurssikeskuksessa Siivikkalassa (Ylöjärvi). Lauantaina seurustellaan, sunnuntaina kokous.
Lisätietoa: www.sukuni.fi/ahtiainen/
Ilmoittaudu sihteerille P. 041-5488588 14.8 mennessä.

JAMAKKA

Puolpielasta...

Tervehdys pitkästä aikaa – ja tervehdys Lempäälästä pirttijuhlusta. Olliit hyvät kalenat – ja allekirjoitan tuntemattoman takahuonemieliapteen: menniit nappiin.

Niin, takahuone. Piiraat, puolpielaat, ruvisleivät, supelit, jamakkakakkarat, sopat – kaikkea oli tarjolla. Kävin keittiössä, jonne ei kuulunut juhlapuheita ja jossa hyöri naisväkeä järjestäytyneesti sulassa sovussa. Jos sanotaan, että menestyvän miehen takana on nainen,

myös juhlatarjoilujen takana on nainen. Toivottavasti moni sisällyttää nappiin menoon myös makiat suut. Näitä naisia olliit Berit Ukkonen, Sylvi Ukkonen, Heidi Ukkonen, Airi ja Aira Touru, Anna-Liisa Viili... nämä nimet ehdin onkia. Kiitos!

Olin unohtanut, että suntakpäivään kuuluu puolpielainen. Taidanpa kaivaa tätilöiden reseptikirjoja.

Kun kysyttiin, moniko sunnuntain juhlavieraista oli syntyjään metsäpirttiläinen, aika moni käsi nousi vielä. Mutta ilahduttavaa on, että mukana oli meitä, jotka emme ole syntyneet Metsäpirtissä, mutta tulemmekin silti juhliin. Kun aika jättää ylösnostettujen käsien omistajat, jäljellä olemme me. Järjestämmekö itsellemmekin juhlat, puheet,

piiraat ja rattoisat kielkakkarat?

Näistä juhlista jäi mieli, että ehkäpä järjestämmekin. Yksinkertainen oivalus on, että jos olisimme vielä siellä, olisimme naapureita ja tuntisimme toistemme pienet ja suuret salaisuudet. Nyt tapaamme juhlissa ja kyselemme kainosti, mistä siunne olj. Ja sitten löydämme naapuruuden.

Niin, ja kiitos tamperelaisille pirttiläisille. Käsityönäyttely vei kielen suusta. Työt olivat taidokkaita ja näyttelyn huippu olivat aidot Metsäpirtissä tehdyt käsityöt. Mutta kiitos kuuluu ennen kaikkea näyttelyn pystyttäjille. Näyttelykokemusta omaava tietää, miten paljon aikaa ja vaivaa tarvitaan näin laajan näyttelyn pystyttämiseen – ja se täytyy vielä purkaakin.

Anja Kuoppa

Ansiomerkkejä annettiin Metsäpirtin pitäjäjuhlassa

Metsäpirtti Seura ry muisti Karjalan Liiton harrastusmerkillä ahkerasti hautausmaan raivaustalkoisiin osallistuneita: Niilo Kiiski, Veikko Repo ja Ossi Tuokko.

Pronssisen ansiomerkin saivat: Kari Ahtiainen ja Markku Lemmetti tunnustuksena Mynämäen kirjastossa sijaitsevan Metsäpirtti huoneen suunnittelusta ja hoidosta. Järjestötyöstä pronssisen ansiomerkin saivat: Teuvo Hatakka, Airi Kosonen ja Marja-Liisa Vesanto sekä Suvannon seudun sukututkimuspiirin vetämisestä Osmo Tuokko.

Hopeisen ansiomerkin sai Ilmi Pesonen aktiivisesta toiminnastaan useissa metsäpirttiläisissä järjestöissä, eritoten Metsäpirtti Seuran sihteerin tehtävistä.

Saaronen-Tappari-kokous evästi tarinoiden jäljittäjiä

Vetäjäksi valittu Viljo Hämäläinen avasi kolmannen kyläkokouksen lauantaina kello 11. Läsä oli 12 asiasta kiinnostunutta, vaikka varsinaisiin Metsäpirtti-juhliin oli vielä kosolti aikaa. Todettiin, että kahden ison kylän mahdollinen samojen kansien väliin on ylivoimainen tehtävä. Tapparilaiset Leo Laulajaisen johdolla ryhtyvät keräämään ja tallentamaan omia evakkotarinoita ja muisteluksiaan. Uusia yhteyksiä luotiin ja tarinoiden jäljittäminen sai uutta puhtia.

Ota yhteyttä:

Viljo Hämäläinen p. 02-2390131 tai 040 5888 319

Metsäpirtin Peltoset sukukokoukseen!

Paikka: Keravan Yhteiskoulu, Aleksis Kiven tie 18, Kerava

Aika: lauantai 6.8.2005 alkaen klo 11.00.

Osallistumismaksu 13 euroa tilille:

Mietoisten Säästöpankki t. 435510-237320

Aluksi pystytetään näyttely ja syödään yhdessä lounas.

12.45 puheenjohtaja avaa sukukokouksen.

Paul Kruhse esittelee Saaroisten kylän,

Kimmo Laulajainen Taipale-Terenttilän ja Hilka Keski-Nisula Viisjoen.

Sukukokous ja tapaaminen sukuhaaroittain.

Tuo mukanaasi näytteille Metsäpirtti perinnettä.

Arpajaisvoittoa otetaan vastaan!

Ilmoittautumiset:

Mirja Blomqvist p. 050 4055881

e-mail: mirja.blomqvist@gmail.com

Suuri seikkailu vanhempiemme jalanjäljillä Kannaksella

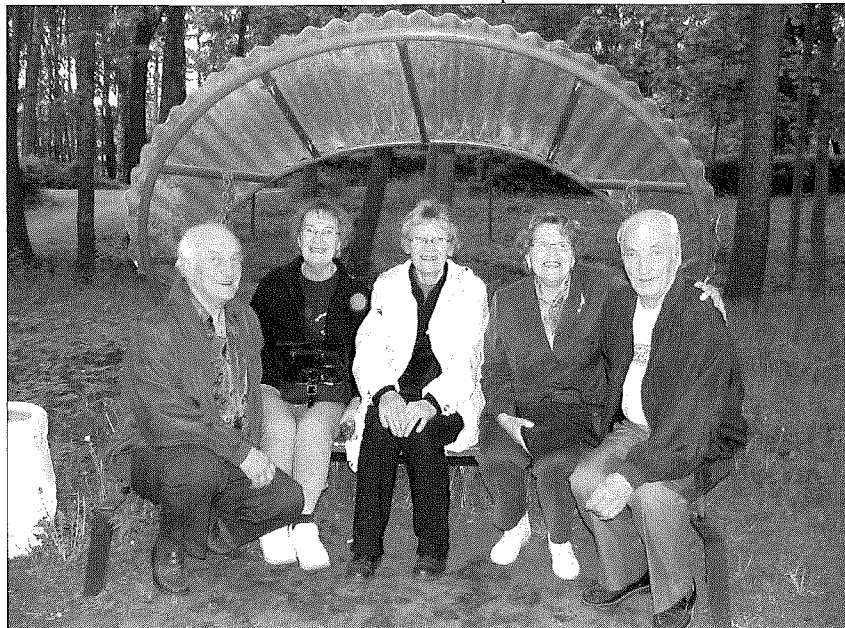
Tämänkesäinen kotiseutumatka Vuokselaan 9. – 12.6.2005 oli nelipäiväinen ja perinteisen kotikylillä käyntien lisäksi yhteen päivään oli saatu mahtumaan monenlaisia tutustumiskohteita Kannaksen eteläosissa. Yöpyminen Terijoella, käynti Kronstadtissa, tutustuminen Kuokkalassa Ilja Repinin museoon ja Raivolassa runoilija Edith Södergranin muistomerkkiin, Kuuterselän taistelupaikan tapahtumien kerrontaa Väinö Ryypön kokemina. Valkjärven maisemiin tutustuminen ilta-ajeluna ja makkarapaistoa unohtamatta Puustilahden rannalla lähellä Oravaniemen lossirantaa.

Ensimmäinen päivä

Voimalla yhden bussin lähdeettiin Tampereelta liikkeelle ja Lappeenrantaan mennessä bussi oli täynnä innokkaita matkustajia. Matka sujui vauhdikkaasti kuljettaja Keijo Rönkön ohjaamana, ryhmänjohtaja Taisto Virkin huolehtiessa porukasta koossa

pysymisestä ja Väinö Ryypöllä asiantuntijana oli matkan varrelta paljon kerrottavaa. Viipurin jälkeen menimme Summan jälkeen Kuolemajärven kautta rantatielle, joka Suomenlahden rantamia myötäillen johtaa Terijoelle. Yöpyminen Gelios-hotellissa ja iltaretket pikkuryhmissä lähimaisemissa ja eritoten kävely kuuluisilla Terijoen hiekkarannoilla jäi mieleen. Hotellin yläkerroksen parvekkeelta näkyi toistakymmentä öljytankkeria, jotka ulkomerellä odottivat pääsyä tankkaamaan öljyä Koiviston (Primorsk) satamaan. Samoin Kronstadtin saari näkyi merestä kohoavana silhuettina taivaanrannalla vajaan kolmenkymmenen kilometrin päässä rannasta.

Entisaikojen Terijokea on kuvattu monin vertauksin; *Paratiisi meren rannalla*, *Lumottu ranta*. Vielä tänä päivänäkin voi olla samaa mieltä, vaikka venäläiset ovat antaneet alueen rapistua huonoon kuntoon. Rahan voimalla on siellä myös uudisrakentaminen lähtenyt liikkeelle kuin muuallakin Kannaksella kauniilla asuinpaikoilla.

Sulo Liski, Leila Lahti, Lea Lukkala, Liisa Lääperi ja Tenho Liski istumassa Terijoen rantapenkillä

Toinen päivä

Aamupalan jälkeen tavarat bussiin ja meno kohti Kronstadtin saarelle alkoi. Rehevää kasvillisuutta rantatien molemmin puolin, aamuliikennettä Pietarin suuntaan mm. paikallisbusseja ja vaarallisia ohituksia. Kuokkalan ohitettuaamme vastassa oli entinen raja ja Rajajoki. Kuuluksa Mainila ja Aleksandria jäivät tien vasemmalle puolelle. Itselleni oli vaikea uskoa todeksi, että täällä on ollut myös vuokselalaisia sotimassa; isäni mm. 18. divisioonaan kuuluen.

Matkalta otimme kyytiin Valentiniinisen matkaoppaan, joka selosti erityisesti Kronstadtin kuuluvia asioita. Hän oli eläkkeellä oleva opettaja Aunuksesta ja täydensi elantoaan nykyhommallaan.

Meno patosiltaa pitkin Kronstadtin oli mahtava elämys. Tien rakentaminen oli alkanut v. 1979, mutta kuuden rakentamisvuoden jälkeen rahat olivat loppuneet/ samoin 6-kaistaiseksi suunnitellun tien loppuunsaattaminen. Patotien kokonaispituuspituus on 25 kilometriä ja siihen kuuluu yhteensä 6 kpl sulkurakenteita ja kussakin 10 sulkuluukkuja, joilla voitaisiin estää veden nousu Pietariin. Sulkujen toimintakokeita ei olla kuulemma tehty. Yksittäinen sulkua, joka painaa 300 tonnia, voidaan laskea joko Pietarista ja Kronstadtista nappia painamalla, mutta miten ne saadaan ylös, siitä ei kuulemma ole kokemusta. Toivo valmistumisesta elää ja paikallinen sanonta kuuluu ”ehkä ensi vuonna!”.

Kotlinin saarena myös tunnettu alue on kaksiosainen; itäinen pää on vanhaa varuskunta-aluetta ja läntinen osa rämettä rehevine luontoineen sekä vanhoine bunkkereineen. Aikanaan saareen kuului 19 keinokekoista linnakesaarta, joissa oli 40 000 tykkiä. Saaren sotilaallinen merkitys oli toimia merilinnoituksena Pietarin lukkona.

Alue on entinen sotilasalue, josta varsinainen toiminta on päättynyt. Alueella toimii edelleen Meriakatemia merenkulkuopetusta antaen.

Entisiä ja nykyisiä linnakkeita on nähtävillä ja punatiilisiä kerrostaloja on olemassa moneen käyttötarkoitukseen. Varsinainen toiminta niissäkin oli sotilaallinen. Pääkatua, Lenininkatua, pituudeltaan 1331 metriä reunusti kukivat hevoskastanjat. Kadun varrella sijaitsi ankkuriketjuvarasto ja 73 metrin korkeuteen nouseva Merituomiokirkko, jonka rakentamisen rahoittivat merimiehet. Rakentaminen alkoi 1903 ja valmistui v. 1913. Kirkon edustalla oli iso tori ja sen reunassa amiraali Makarovin patsas.

Kronstadtissa avattiin v. 1996 vapaa-kauppasatama ja suunnitteilla on myös vierasvenesatama.

Pääsaaren yleisilmeenä on punatiiliset rakennukset, joissa toimi varuskunnat kuin myös sotilaiden perheiden kodit. Saari on ollut aika omavarainen ja monenlaisia palveluita tuottavia yksiköitä.

Käynti kohteessa antoi paljon sellaista tietoa, jota monellakaan ei aiemmin ollut.

Takaisin tullessa Kuokkalassa poikettiin Ilja Repinin taiteilijamuseossa, joka uudelleen rakennettuna kertoo taidemaalarin elämästä Kuokkalassa. Alueella on laaja puisto ja mm. taiteilijan hautamuistomerkki.

Matka jatkui Raivolan lehtikuusimet-sikön ohitse Raivolan kyläkeskukseen, jossa kävelykierroksella oli mahdollisuus poiketa Edith Södergranin

Patosillan sulkurakenne, jossa 10 patoluukkuja.

Repinin museo, jossa oli mm. Aune Koppasen ohjaamien ikonimaalarien näyttely 6. – 30.7.2005

muistomerille.

Kuuterselkä oli jatkosodan vetäytymisvaiheen eräs taistelupaikka. Väinö Ryypö ja toisiakin vuokselalaisia osallistui ko. taisteluun eli hänellä oli henkilökohtaisia kokemuksia kerrottavana.

Päivän päätteeksi saavuimme Valkjärvelle hotelli Radugaan, joka toimi kahden seuraavan päivän tukikohtana.

Kolmas päivä

Päivä valkeni aurinkoisena ja kotikylille lähdeettiin toivorikkaana. Linja-autolla päästiin Räihärantaan, Kuninkariittiin ja Uuteenkylään, jonne osa jäi tutkimaan kotipaikkojaan. Joku taisi käydä uimassa Vuoksessakin. Teiden kunto kirkon suuntaan Pulkkilan tienhaarasta

Totti-kissapatsas sijaitsee taiteilija Edith Södergranin muistomerkkin läheisyydessä.

oli huono, samoin Hirvisaareen. Entiseen tapaan paikallistakseja oli käytettävissä ja pienten väärinymmärrysten jälkeen, ne osasivat tulla sovittuun paikkaan. Käynti kirkolla ja eritoten pääsy kirkon sisätiloihin oli toisaalta iloinen asia ja toisaalta masentava kokemus nähdä sen nykykunto. Alttarin edessä lauletti virsi "Soi kunniaksi Luojan" herkisti monen mielen muistellessa entisiä aikoja ja erityisesti pääsyä ripille samassa kirkossa.

Vuoksela-puistossa vietettiin hiljainen hetki sinne siunattujen sankarivainajien sekä Lammasniemen hautausmaassa lepäävien vainajien muistolle. Taisto Virkki toi julki kiitollisuuden tunteen siitä, että voimme asua ja elää vapaassa ja itsenäisessä Suomessa. Olemme kiitollisuusvelassa täällä lepääville sankarivainajille ja Lammasnimessä lepääville omaisillemme. Lisäksi hän esitti muistosanat seurun kunniajäsenen, kenraaliluutnantti Paavo Junttilan muistolle, jonka siunaustilaisuus tapahtui samana päivänä Helsingissä. Taisto Virkki muisteli v. 1995 tapahtunutta sankarimuistomerkin paljastusjuhlaa, jolloin mieliin painuvan ja koskettavan patsaan paljastuspuheen piti Paavo Junttila. Hän oli lämminhenkinen ja huumorintajuinen vuokselalainen, jolla oli paljon annettavaa meille Vuokselaisissa toimineille elämänsä loppuun asti.

Matkalaisten sireenikukkavihot laskettiin sankarimuistomerkillä, kuin myös Vapaussodan muistomerkillä.

Kirkolta osa matkalaisista lähti Päiväkirjan kylään v. 1323 Pähkinä-

saaren rauhan rajakivelle alas vajaan kilometrin päähän Vuoksen rantaan. Villisikojen jälkeä näkyi rehevässä ranta laaksossa ja lähes puolentoistametrisiä makuujälkiä.

Iltapäivällä sovittuna aikana paluumatka Valkjärvelle oli edessä. Toki pysähdyttiin Kiviniemessä katsomassa kosken kuohuja ja Sashan kaupassa ostamassa iltaretken nuotiomakkaroita.

Ilta-ajeluna tutustuimme Valkjärven kirkon alueeseen ja ajelimme Uosukkalan suuntaan, jonne ei ihan perille asti päästy. Sen sijaan menimme rantatietä Oravaniemen suuntaan ja pysähdyimme vähän ennen lossirantaa. Sopiva iltanuotiopaikka oli entuudestaan jo tiedossa eli tasainen rantametsikkö aivan Puustinlahden (Pasurinlahti) poukamassa. Iso Vuoksen selkä oli edessä, oikealla Uudenkylän rantaa, edessä kaukana Äyräpään suunta ja vasemmalla Pölläkkälä ja Muolaa ja Valkjärveä.

Nuotion lämmittäessä makkarat paistuivat ja yhteislaulu raikui.

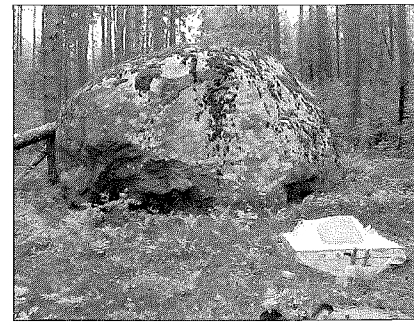
Illan hämartyessä palasimme yöpuulle Radugaan.

Neljäs päivä

Kaikki loppuu aikanaan eli matka kohti kotia alkoi. Poikkesimme Muolaan kirkonmäellä, jossa iso osa vuokselalaisia taisteli talvisodassa Er. P5:n 2.komppaniassa.

Kahvihetki vietettiin Kuusaan "Vanhana Navetan"-motellissa, jossa tapasimme myös metsäpirttiläisten matkalaiset.

Viipurissa pellavatuotteita käytiin

Pähkinäsaaren rajamerkki oli saanut venäläisten oman muistomerkin viereensä.

ostamassa pellavakaupassa, Kauppatori ja Pyöreä torni sai myös kävijänsä.

Venäjän tulli antoi Nuijamaalla kahden tunnin lepotaun ja Suomen puolella paluu sujui ongelmitta.

Olen ollut kotiseutumatkoilla mukana vuodesta 1995, Tähän matkaan olin valmistautunut jo viime vuoden lopulta lähtien, mutta tämä matka oli monessakin mielessä pikku yllätyksiä täynnä. Kokonaisuus oli suunnitellun mukainen, mutta kaikkiahan ei voi venäläisten kanssa etukäteen sopia. Siinäpä se matkan suola.

Porukassa yhteishenki oli hyvä, olimme kukin omia persoonia ja tulimme toimeen keskenämme. Se mikä matkassa oli yliveto: Väinö Ryyppö asiantuntijana antoi mahtavan tietovarastonsa meidän käyttöömme ja laulattajana hän sai porukan laulamaan

Ensi kesän matkatoivomuksia on jo tullut, mutta antakaapa palautetta lisää. Joulukuun numerossa on tarkempaa tietoa tulossa.

Taisto Virkki

VIRKIN VIRKKEET

Muistojen parissa

Monet tapahtumat tämänkin kesän osalta ovat jo takanapäin ja osa niistä on mennyt etukäteissuunnitelmien mukaan. SUURI SEIKKAILUMME "Vanhempiemme jalanjäljillä"-teemalla Kannaksella toteutui 9.-12.6. Karjalaiset kesäjuhlat Lahdessa jäi itseltäni väliin, mutta vuokselalaisia oli tapahtumissa mukana kyllä niin juhla-kulkeudessa kuin seuraesittelykin osalta, Vuosikokouksemme 2.7. Hämeenlinnassa keräsi yli 60 osanottajaa ja kokouksen jälkeen pidetty MUISTO-JEN ILTA-tapahtumassa oli vieläkin enemmän väkeä. Tarkempia tietoja kerrottu toisaalla tässä lehdessä.

Parhaillaan tätä kirjoittaessani päivälämpötilat ovat rikkoneet hellaajan ja onneksi olen lomalla eli voi pitää todellista siestää. Polkupyöräily harastuksena tuntuu mukavalta ja päivän voi viettää kulkien ilman etukäteissuunnitelmaa. Ajattelin yhtenä päivänä toteuttaa Tampereella kulttuurimatkan käymällä edesmenneiden julkisuuden

henkilöiden leposijoilla. Kalevankankaan hautausmaa on minua aina kiehtonut. Väinö Linnan ja Veikko Sinisalon (juuri paljastettu) muistomerkit sijaitsevat vastakkain käytävän molemmin puolin pääportin läheisyydessä.

Sankarihauta-alue sijaitsee alueen itäpäässä jyhkeän graniittiristin näkyessä jo kauas. Aivan vieressä sijaitsee kenraalimajuri kahden Mannerheimin ritarin Aaro Olavi Pajarin muistomerkki, jonka aseveljet ovat pystyttäneet. Jatkosodan alkuvaiheessa hän johti 18. Divisioonaa.

Moni muikin tunnettu vaikuttaja viime vuosisadalta on saanut alueelta leposijan.

Ennen kotiin tuloa poikkesin vielä Messukylän hautausmaalla ja siellä kirkon läheisyydessä sijaitsee Kalle Pääntalon maallisen matkan päätepiste.

Vuokselalaisten sijoituspitäjinä aikanaan olivat Hattula, Kalvola, Tyrvääntö, Renko ja Tammela. Karjalaa jääneiden vainajien muistomerkit eri seurakuntien hautausmailla ovat olleet ja tulevat jatkossakin olemaan meidän hiljentymispaikkoja niin yksittäisten käyntien kuin eri juhla-laisuuskien muistopaikkoja.

Tammelan hautausmaalla sijaitsee vanhempieni, veljeni sekä enoni ja tätieni viimeiset leposijat. Kulkiesani haudoille eri reittejä, teen matkalla havaintoja tämän tästä tutuista

vuokselalaisnimistä, joita henkilöinä vuosikymmenien aikana olin aikanaan oppinut tuntemaan tai muuten tiedän sukujuurien olevan sieltä.

Kotiseutumatkallamme kesällä liikuimme Kannaksella alueilla, missä vanhemmamme, sukumme ja esivanhemmamme olivat asuneet ja osa heistä saanut viimeisen leposijan. Vuosikymmenien saatossa muistomerkit ovat hävinneet ja tarkkaa paikkaa ei ole enää useinkaan todettavissa. Matkojemme eräänä tarkoituksena on hiljentyä hautausmaa-alueilla yhteisten muistojen ääreen osoittaen kunnioitusta ja kiitollisuutta heitä kohtaan.

Kiitollisuus ja toisaalta haikeus valtaa mielen ja sitä kuvaa Edith Södergranin runo

SUREVA PUUTARHA

Voi, että ikkunat näkevät

Ja seinät muistavat

Ja puutarha voi surra

Ja puu voi kääntyä kysymään:

Kuka ei ole tullut ja mikä ei ole hyvin, miksi on tyhjyys raskas eikä sano mitään? Katkerat neilikat seisovat riveissä tien varsilla, Missä kuusen hämähäys on tutkimaton.

Syyskuun tuulia odotellessa

Taisto Virkki

Vuokselan sankarimuistomerkki 11.6.2005 ja Edith Södergranin patsas.

Ryhmä sankarivainajien muistomerkillä Vuokselan kirkolla.

Tilaa Vuoksela-tuotteita itsellesi tai lahjaksi muille

Vuokselalaisuuden tunnusmerkki

VUOKSELA VAAKUNA pöytästandardi jokaiseen kotiin

UUTUUSTUOTE

Vuokselapaita; 10 euroa/kpl + lähetyskulut

- väri valkoinen, lyhythihainen, Vuokselan kirkkorantakuva rinnassa

- tilaukset sihteeriltä/ yhteystiedot takakannessa

Varastossa olevat tuotteet, hintaeuroa/kpl + postituskulut:

1. VUOKSELA-KIRJA (3. lisäpainos v. 2003, Pitäjähistoriikki s. 327) **25 e**
2. VUOKSELAA KUVINA I – osa (n. 600 mustavalkoista kuvaa) s. 204 **25**
3. VUOKSELAA KUVINA II – osa (n. 800 mustavalkoista kuvaa) s. 224 **25**
4. ELÄMÄÄ VUOKSELASSA I – NIDE (henkilökohtaisia muistikuvia) **5**
5. ELÄMÄÄ VUOKSELASSA II – nide (henkilökohtaisia muistikuvia) **5**
6. ELÄMÄÄ VUOKSELASSA III – nide /henkilökohtaisia muistikuvia) **5**
7. VUOKSELA VAAKUNA pöytästandardi **25**
8. VUOKSELA - ennen ja nyt – VIDEO **30**
(kesto 1h 25min) käsikirjoitus ja ohjaus Paavo Liski
9. VUOKSELAN KYLÄT JA ASUKKAAT s. 304 **15**
v. 1944 henkikirjojen mukaisesti perheet/jäsenet kylittään
10. VUOKSELAN PAIKANNIMISTÖ **15**
n. 750 numeroitua paikkaa kartalle (1:20 000) sijoitettuna.
(Perheet ja yleisimmät tunnetut paikannimet)
Tilanneajankohta on evakkoon lähtö kesäkuu 1944.
Kirjat 9. ja 10. tukevat toisiaan. Erinomaiset lähde-
teokset sukujuuriaan etsiville henkilöille.
11. POSTIKORTTISARJA yht. 8 kpl erilaista;
- VUOKSELA- kylä kylältä, Vuoksela-kirjan kansilehti
- VUOKSELAN KIRKKO, syyskuu 1944
- VUOKSELAN KIRKKO, kuvattu 4.8.2000
- Näkymä Vuokselan kirkon kellotornista 4.8.2000
- Näkymä Jovisaaresta Kuninkaan ristin suuntaan
- Näkymä Uitinneimen sillalta Suoniemen selän suuntaan
- Hattulan Pyhän Ristin kirkko
- Kuva Pyhän Ristin Kirkon kellotapulissa sijaitsevista Vuokselan
entisen kirkon kelloista, 2 kpl

4 e sarja, 0,50 kpl

Vuoksela- seuran vuosikokous ja muistojen ilta -tapahtuma

Kokouksessa hyväksyttiin vuoden 2004 tilit ja hallinto, hyväksyttiin v. 2006 budjetti ja toimintasuunnitelma sekä valittiin uutena hallitukseen varajäsenenä Raija Paavilainen Kauko Hyvärisen tilalle sekä käsiteltiin muita vuosikokoukselle kuuluvia asioita.

Keskustelua herätti Karjalan liiton vahvistama v. 2006 henkilöjäsenmaksu 5 euroa/hlö. Keskustelun jälkeen päätettiin ottaa v. 2006 käyttöön ensimmäistä kertaa jäsenmaksu, jonka suuruudeksi vahvistettiin 10 euroa/jäsen; Karjalan Liiton osuus sisältyy määrään. Käytännön toimenpiteistä päätetään vielä hallituksen toimesta ja niistä tiedotetaan jäsenille syksyn aikana.

Ensi vuonna Vuoksela-juhlan ajankohta on 11.6.2006 ja paikkana Hämeenlinnan Raatihuone.

Taisto Virkki

Vuosikokouksessa 2.7.2005 Kerhoravintola Seiskassa puheenjohtajana toimi Veikko Pohjalainen ja sihteerinä Laila Saario.

Tule mukaan - kotiseututyö palkitsee

Vuoksela-Seuran toimintasuunnitelma vuodelle 2006

Seuran tarkoitus

Vuoksela-Seura toimii entisen Vuokselan kunnan alueella asuneiden sekä muiden Vuokselaan tai vuokselalaisiin yhteyttä omaavien keskinäisenä yhdysiteenä, kokoa ja tallentaa Vuokselan historiaan ja vuokselalaiseen elämään liittyviä tietoja ja kulttuuriarvoja sekä muutoinkin vaalii entisen kotiseudun muistoja ja perinteitä.

Toiminta vuonna 2006

1. Järjestetään toimintavuoden aikana Vuoksela-juhla vuosikokouksen yhteydessä, erilaisia muita tapaamistilaisuuksia ja tarinailtoja eri paikkakunnilla yhteistyössä eri karjalaisseurojen ja muiden yhdistysten kanssa.

2. Osallistutaan seuran toimesta Karjalan Liiton vuotuisen kesäjuhlaan sekä liiton muuhun toimintaan. Myös seuran jäseniltä toivotaan aktiivista osanottoa.

3. Järjestetään seuran jäsenille ja muille asiasta kiinnostuneille haluttaessa matka entiselle kotiseudulle Vuokselaan aikaisempaan tapaan, sekä mahdollisesti muita seuran tavoitteisiin soveltuvia matkoja.

4. Jatketaan seuran tavoitteisiin liittyvän kirjallisen, kuvallisen ja sanallisen tiedon ja muistojen tallentamista; saatu materiaali sijoitetaan Hämeenlinnan maakunta-arkistossa olevaan Vuoksela-arkistoon. Erityisesti toivotaan seuran jäseniltä ja ystäviltä edelleen apua tässä toiminnassa, jonka tuloksista riippuu myös seuran julkaisutoiminnan toteuttaminen.

5. Jatketaan seuran tavoitteisiin liittyvän teksti- ja kuva-aineiston julkaisemista ja myyntiä. Erityisesti tehostetaan Sotiemme Vuoksela-sotamatrikelintyöhön liittyvän aineiston käsittelyä tavoitteena saada teos valmiiksi ja myyntiin.

Ylläpidetään ja täydennetään omia internet-sivustoja.

Vuokselan muresanojen muokkamista julkaisukuntoon jatketaan.

Kyläkirjojen osalta tavoitteena on saada aikaan teos koskien Uuttakylää.

Myös vuokselalaista osuustoimintaa koskevan aineiston keräämistä jatketaan ja toivotaan saatavan aiheeseen liittyviä dokumentteja seuran käyttöön.

6. Osallistutaan SUVANNON - SEUTU lehden toimittamiseen Vuoksela-

aiheilla.

7. Pyritään tarpeen mukaan yhteydenpitoon ja yhteistyöhön Vuokselan nykyisen hallinnon eli Romanskin kunnan viranomaisten kanssa mm. Vuokselaan mahdollisesti kohdistuvien hankkeiden sekä sinne tapahtuvan matkailun vuoksi.

8. Vuoksela-Seura ja Vuoksela-Säätiö ovat toimineet yhteistyössä viime vuosien merkittävien hankkeiden toteutuksessa ja rahoituksessa.

Pyritään yhteisymmärryksessä säätiön kanssa tekemään yhteistyötä lähivuosille sisältyvien uusien hankkeiden mahdollisesta toteuttamisesta ja rahoittamisesta.

9. Myös nuorempaan vuokselalaiseen sukupolveen kuuluvia halutaan kannustaa omien sukujuuriensa etsinnässä erilaisin mielenkiintoa herättävin keinoin esim. ohjatuilla kotiseutumatkoilla tms. Samoin pyritään muistamaan heitä heille merkittävien tapahtumien yhteydessä toivoen samalla heiltä mielenkiintoa ja osanottoa seuran toimintoihin.

10. Muistetaan seuran toiminnassa ansioituneita jäseniä ja ystäviä heidän merkkipäivinään, kuin myös viimeiseen lepoon saatettaessa.

Muistojen iltaa on vietetty jo 1970-luvulta alkaen joka toinen vuosi vuosikokouksen jälkeen vuorotellen VUOKSELA-juhlan kanssa vuorovuosin. Yhteislaulut, arpojen myynnit, ajankohtaisterveisten esittäminen, ruokailumahdollisuus sekä luonnollisesti mahdollisuus haastamiin olivat illan teemoina. Puhetta riitti ja ääntä myöskin, kun n. 70 henkilöä kyseli kuulujuttuja toisiltaan.

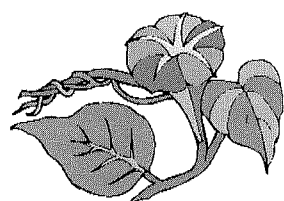
Maria 1869

Hän katselee. Sammaleinen pärekatto, vesi valuu.
Suvi tulee, hän näkee sen.
Risuidan edessä vesoo omenapuu.
Saunassa hän ähkii laudetta vasten,
itkee, tuhisee. Kantaa oljet, huutaa keritsimet kädessä.
Rohdinpaita punertuu.

Kolmoset syntyvät, kaksi potraa poikaa,
tyhjä tyttö, lusikkanaama.
Hän panee pahnoille sätkivän lapsen, ottaa pojat
rinnoille. Mies avaa hellästi käden,
piirtää merkin unen maailmaan.

Päre palaa, nainen polkee rukkia,
päre tummuu, sammuu, pihlajan kukka varisee.
Sateinen juhannus. Karjalan metsäkankailla soi,
pojillemme hienot hiekat, suvannonlämpimät laulut.
He kantaa kaksi kirkkomaahan,
tyttö hyrisee.

Suuri suo, suuri suo, satoa suo
suuri. Omenapuu kukkii portilla,
olen jo ihmisen kokoinen. Punon virsuja,
käännän kontin, lasken verkot vesille. Suolaan kalat,
paistan piiraat, olen lumipilvi, Tuomaan vaimo maho.
Öljylamppu syttyy.
Veisaan virret, taidan käskyt, painan
peukalolla puumerkin. Käännän helmat
uumalle, väännän jääpyykit avantoon.
Juuri kun kesä heräilee, halla poimii kukat.

Neljäkymmentä ajastaikaa täyttyy, toivo raapii ovea,
vatsa kohoo. Portin pielen omenapuu on tuoksusta raskas.
Näitä päiviä ei hylätä. Oksat taipuvat kaariksi omenien painosta,
ja kun kuu on täysi, syntyy poika,
Toivo. Suo kirkastuu.

Suuri suo vie, suuri, suuri suo.
Keisari ei lupaa vapautta taistelutta,
veli ei veljelle sopua.
Hiukseni on sidottu sivulle, liina pantu päätä myöten.
Ainoani, loikkii rusakkona luotani,
pois, kiertokouluun.

Omenapuu sammaloituu ja suolta
nousee taas hirveä halla.
Tuvan seinät kumman tummat, saappaat suuremmat.
Talvipäivä lyhenee, vaan miehet ei kalmaa kummarra.
On kaivettu syvät kaivannot,
rusakot menneet alle petäjän, kun kansa käy
toista sotaa ja minä evakko rutistun, kutistun.

Sota loppuu, saan Toivon
takaisin, vielä hetken kuulen Suvannon aallokon.
Silti joka ilta vedän päälleni peiton,
josta Kannas on pois taitettu.

Polku kiertää kotikalliolle Hämeen helmaan.
Otan sienikorin, lähden metsän laitaan.
Kas, onpa kaunis talo ja samanlainen koira kuin meillä.
Tyttö, tule etsimään, mummo hävis, huhuu

Sinikka Laitinen

Tamperelaisen Sinikka Laitisen kirjoittama runo Maria 1869
palkittiin huhtikuussa 2005 valtakunnallisessa Karjalan
Sankarit -runokilpailussa Joensuussa (jaettu 5.sija).
Maria, Sinikan isän äiti, syntyi 26.5.1869 Sakkolassa. Runo
alkaa Marian syntymästä, kulkee kahden sodan kautta eva-
koksi Lempäälään ja päättyy vuoteen 1953. Sinikka Laitisen
isä Toivo Koiranen, kotoisin Sakkolan Sipilänmäeltä, äiti
Eeva Koiranen Sakkolan kirkonkylästä.

TILAA OMA SUVANNON SEUTU!
KARJALAISTA ASIAA SAKKOLASTA,
METSÄPIRTISTÄ JA VUOKSELASTA
kahdeksan kertaa vuodessa kotiin kannettuna 20 eurolla.
Tilauksia voi jättää yhdyshenkilöillemme - yhteystiedot sivulla 32!

Ylioppilaita

Punkalaitumen lukiosta kirjoitti
keväällä ylioppilaaksi Mari Kurikka
Punkalaitumelta. Vanhemmat: Maan-
viljelijä Markku Kurikka ja maisteri
Tarja Kurikka os. Mäkelä. Markun isä
Aaro Kurikka on lähtöisin Sakkolan
Karholan Kurikkalasta. Kuva: Studio
Kuva-Tupa.

Tuusniemen lukiosta pääsi ylioppi-
laaksi Sonja Helena Lamppu. Isovan-
hemmat Albert Lamppu ja Siiri o.s.
Nuora Sakkolan Petäjärveltä.

Väinö Linnan lukiossa Urjalassa
kirjoitti ylioppilaaksi Riikka Pulakka.
Ilkka-isänsä vanhemmat Helmi (os.
Naskali) ja Johannes Pulakka syntyisin
Sakkolasta. Riikan kirjoitukset alkoivat
syksyllä 01.10. samana päivänä Helmi-
mummon iäisyyskutsun saapuessa. Val-
kolakin juhlaan liittyi lämmin mummon
muistelu.

Vihittyjä

Lääketiiteen lisensiaatti Minna-Maria
(os. Hovi) ja valtiotieteen maisteri Pasi
Korhonen vihittiin 11.6.2005 Pernajan
kirkossa.

Minnan Mummo Maria "Maiju" Hovi
o.s. Karonen Sakkolan Sipilänmäeltä.

Kuva: Anu Strandvall, Maijun tyttä-
ren Kaija Ravin tytär.

Valmistuneita

Tuukka Eerikki Rouvinen, s. 24.6.1981,
valmistui tammikuussa 2005 diplomi-
insinööriksi Tampereen teknillisestä
yliopistosta. Äidin puolelta suvuyhteys
Karjalaan: äidin vanhemmat olivat Elin
(o.s. Rastas) ja Kaarlo Kallonen, joka oli
kotoisin Sakkolasta. Tuukka työskentelee
tällä hetkellä Nokian kehittämisskeskuk-
sessa.

Ylioppilaita

Mouhijärven yhteiskoulusta pääsi
keväällä ylioppilaaksi Jenni-Maria
Petäjäniemi, Eija ja Kari Petäjäniemen
nuorempi tytär. Kari Petäjäniemen äiti
Eila Maria Petäjäniemi on syntyjään
Sakkolan Petäjäjärven Ryhmästä, Alma
ja Matti Lampun tytär.

Annina Katarina Temmes sai 14.6.2005
filosofian maisterin arvon Helsingin
yliopistosta, pääaineenaan kirjallisuus-
tiede. Annina Temmes on Sakkolan
Röykkylän kylästä kotoisin olevan Arvo
Aaton Käpin vanhimman tyttären Airin
nuorin tytär. Arvo Käppi asuu nykyisin
Saarijärven Tarvaalassa.

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

Aulis Airtto (ent. Naskali) täyttää 80-vuotta 23.08.2005. Hän on syntynyt Sakkolan Haitermaassa räätäli Juho Naskalin kuopuksena. Nykyisin hän elelee Suomenlinnan jyvien muurien

suoissa puolisonsa kanssa. Sinne hän muutti sodasta palattuaan ja asuttuaan pitkän rupeaman eri puolilla etelä-Helsinkiä on siis "palannut juurilleen".

Syntymäpäivää vietetään "Pula-ajan pitojen" -merkeissä lauantaina 27.8.2005 klo 14-17 Airttojen kotipiirissä.

Osallistumisesta pitäisi ilmoittaa puh. 044-0318 923 tai sähköpostilla irma.airto@viapori.fi elokuun 10. päivään mennessä.

Saimi Naskali (os. Selonen) vietti perinteisiä Saimin nimipäiviä sunnuntaina 10.7.2005 kesäpaikassaan Hattulassa. Juhlan aiheena oli myös hänen 90-vuotispäivänsä vietto jälkikäteen. Nimitään nuorekas, karjalaisittain eloisa ja vieraanvarainen Saimi on syntynyt 15.2.1915 ja evakkotaipaleelle hän oli lähtenyt Vuokselan pitäjän Kuninkaankristin kylästä. Onnittelijoidensa keskuudessa seurustellen ja maittavasta ja runsaasta tarjoilusta huolehtien hän

nautti yhdessäolosta kuten kaikki muutkin mukana olleet.

Onnittelut Saimille toi myös presidentti Martti Ahtisaari, jolla oli kiireidensä keskellä aikaa käydä sukulaistansa tapaamassa.

Pirteyttä ja voimia Saimille jatkosakin toivottaen kaikkien mukana olleiden puolesta

Taisto Virkki

Komea veljessarja tunnistettu

Rovaniemellä asuva Tarja Ylitapio kirjoitti Suvannon Seudussa marraskuussa 2003 muistojaan sakkolalaisen talonpojan Mikko Laamasen sukuun liittyen otsikolla "Komea veljessarja". Raija Haverin keväällä edesmennyt

äiti Sylvi Haveri, o.s. Lopenen, oli tunnistanut kaikki kuvat miehet: vasemmalla lukien Armas, Viljo, Santeri, Aaro, Albin ja Yrjö. Eli Tarja Ylitapion kysyessä yksi setänsä oli nimeltään Armas Laamanen.

Raija Haveri tunnisti myös Tarjan kirjoituksesta tuttuja kyläpaikkoja Pirkkalasta: Santeri ja Jenny Laamasen maatilan Pirkkalan Sorkkalassa sekä Pappilan Laamaset.

KUOLLEITA

Sylvi Annikki Haveri, o.s. Lopenen, syntyi 15.2.1925 Sakkolan Luprikkalan kylässä. Hän kuoli nopeasti edenneen sairauden murtamana 12.4.2005 Pirkkalassa. Pirkkala oli hänen kotikuntansa Sakkolan jälkeen.

Äitimme syntyi 11-lapsiseen perheeseen talonpoika Juho ja Emilia (o.s. Saksanen) Lopenen 8. lapsena. Sylviä ennen v. 1923 syntynyt Niilo-poika kuoli jo parivuotiaana. Muut sisarukset olivat Aili s. 1910, Janne 1912, Leevi 1914, Lauri 1916, Erkki 1918, Ilmari 1921, Heli 1928, Veikko 1931 ja Pertti 1935.

Isä-Juholla oli tapana sanoa, että hänelläpä on kolme tytärtä ja heillä kaikilla on seitsemän veljestä. Kotitalo olikin, luultavasti tästä johtuen, nimetty Jukolaksi. Sinne omaan rakkaimpaan synnyinkotiinsa Jukolaan Sylvi-äitimmekin oli jo mielessään ja unissaan menossa viimeisinä päivinään.

Tytär

Raija Haveri

Tampere

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseutulehti vuodesta 1957. Ilmestyy 8 krt vuodessa.

Toimitus: Suvannon Seutu,
Rautasemantie 375,
37500 Lempäälä

Päätoimittaja

Marjo Ristilä-Toikka, Lempäälä
Puhelin 040 730 2622
tai (03) 374 8 448 iltaisin
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Metsäpirtin yhdyshenkilö

Ilmi Pesonen,
puh. 09-694 6309 tai 040730 6166
ilmi.pesonen@welho.com

Vuokselan yhdyshenkilö

Taisto Virkki, Tampere
p. 03- 363 1750 tai 050-553 8607.
taisto.virkki@luukku.com

Toimituskunta

Esko Kallonen, Eero Koppanen,
Ritva Koski, Juha Kuisma,
Hannu Paukku, Aila Alanen,
Ilmi Pesonen, Taisto Virkki

Tilaushinta 20 euroa/vuosikerta.

Ilmoitushinnat 0,20 euroa
palstamillimetri (+alv 22%)

Julkaisija: Sakkola-Säätiö **Kirjapaino:** Koski-Print, Valkeakoski

"Hovinkylä – Ojaniemi 1924 – 2004"

on koulujemme ja kyliemme yhteinen juhlakirja ja arvokas historianteos.

Kirjassa on asiaa myös koko Sakkolan pitäjästä ja Kannaksen alueelta.

Kirjassa on peräti 370 suurta A 4 kokoista sivua.

Tietoja on yli tuhannesta henkilöstä, kymmenistä suvuista, yli sadasta talosta ja tiluksesta, satoja valokuvia ja karttoja, ja kuvauksia elämästä ennen ja nyt.

Kirjan hinta on kovakantisena juhlakirjana 50,- euroa / kpl.

Tilaukset voi tehdä maksamalla Hovinkyläseura / Juhlakirja -tilille

504104 – 214482 ennakkomaksua 20,- euroa, tai puhelimella tai kortilla:

Meeri Häkkinen p. (09) 8011381, Katajatie 8, 02360 Espoo, tai

Soini Hartikainen p. (03) 6751482, 0400-207844, Jähkyentie 66, 14700 Hauho.

SEURAAVA
SUVANNON
SEUTU

ILMESTYY
SYYSKUUSSA

Aineistot toimitukseen
perjantaihin
26.8. mennessä.

Tilaukuponki SUVANNON SEUDULLE

Tilaan pitäjälehti Suvannon Seudun, vuosikerta 20 euroa - loppuvuosi 2005 10 euroa.

Nimi:

Osoite:

Lahjatilauksen saaja:

Palautetaan osoitteella: Suvannon Seutu, Rautasemantie 375, 37550 Lempäälä.

Tai tilaa sähköpostitse: marjo.ristila-toikka@luukku.com

SAKKOLA-SÄÄTIÖ

Hannu Turkkinen,
hallituksen puheenjohtaja,
Turkkisentie 12, 37550 Lempäälä,
puhelin 040-5814398 tai 03-3752525
hannu.turkkinen@kotiportti.fi

Aaro Viskari, varapuheenjohtaja
Helsingintie 32, 37560 Lempäälä,
p. 03-3676 190, 0400-836656

Matti Naskali, sihteeri,
Rautaranta 8, 28400 Ulvila,
p. 02-538 0855, 0500-721902
matti.naskali@mknpalv.inet.fi

VALTUUSKUNTA

Hannu J. Paukku, puheenjohtaja,
Harjatie 5, 32210 Loimaa
p. 02- 762 8152, 0500-741296
hannu.paukku@punkalaidun.fi

Esko Kallonen, varapuheenjohtaja
Kukkolantie 4, 37560 Lempäälä
p. 03- 3676603, 040-5540747

SAKKOLA-SEURA

Risto Rantakari, puheenjohtaja
Haapaniemenkatu 16 A
00530 Helsinki p. 09- 7108 46

HOVINKYLÄSEURA

Soini Hartikainen, puheenjohtaja
Jähkyentie 66, 14700 Hauho
soini.h@surfeu.fi
p. 03 -675 1482, 0400 -207 844

METSÄPIRTTI- SEURA RY

Kalevi Hyytiä, puheenjohtaja
Norppakuja 6A, 01480 Vantaa
p. 04050 22750
kalevi.hyytia@metsapirtti.net

Kimmo Laulajainen, varapj
Kaarikuja 1 A 3, 00940 Helsinki
p. 09-304 854, 040534 5062

Ilmi Pesonen, sihteeri
Porslahdentie 10 A 13,
00960 Helsinki
p. 09-694 6309, 040730 6166
ilmi.pesonen@welho.com

METSÄPIRTTIKERHOT:

TAMPEREEN METSÄPIRTTIKERHO

Helka Korpela
Kalevan puistotie 13 C 58
33500 Tampere
p. 040565 0905
helka.korpela@kolumbus.fi

ETELÄ-POHJANMAA

Esko Lylander
Mustikkatie 1, 66400 Laihia
p. 06-4771300, 050599 7720
Mauno Hämäläinen
Vaasantie 270, 61600 Jalasjärvi
p.06-456 0482, 040527 4960

UUSIKAUPUNKI

Anneli Virtanen
Pappilankuja 15, 23600 Kalanti

TURKU

Erkki Hiltunen, puheenjohtaja
Kerttulinkatu 20 C 38 , 20520 Turku
puh.0505908803
Niilo Kiiski, sihteeri
Tennaritie 7, 21200 Raisio
puh. 02-4383167 tai 0503575767

METSÄPIRTTI- JÄRJESTÖT TMK

Leo Laulajainen, puheenjohtaja
Tulustie 6 as 3, 32440 Alastaro
p. 04004 89059

KIRVESMÄKI KERHO RY

Aulis Ukkonen
Tunnelitie 6 A 17
02700 Kauniainen
p. 09-505 1897, 0400 522854

METSÄPIRTTI ARKISTO

Mynämäen kirjasto
Yhteyshenkilöt:
Kari Ahtiainen p. 0445843107
Markku Lemmetti
02-4310956, 050-5119720
marku2@saunalahti.fi

VUOKSELA-SEURA ry

Taisto Virkki, puheenjohtaja
Paununkatu 24, 33700 Tampere
taisto.virkki@luukku.com
p. 03 - 363 1750, 0400-576722

Laila Saario, sihteeri
Rauduskoivunkuja 6, 36600 Pälkäne
taistosaario@netti.fi
p. 03- 534 3240, 040-586 0691

Sukututkimusasiat

Pentti Warvas,
Tervatie 25, 03100 Nummela
pentti.warvas@dnainternet.net
p. 019 - 334 606

Internet-asiat (vuoksela-seura.fi)

Timo Broman, Kurkelantie 619
25460 Toija
timo.broman@kisko.salonseutu.fi
p. 02 - 739 8419, 050 - 3335152

PITÄJÄMME INTERNETISSÄ

www.vuoksela-seura.fi

www.sakkola.fi

www.metsapirtti.net

SUVANNON SEUTU

Sakkolan, Metsäpirtin ja Vuokselan pitäjälehti,
ilmestyy 8 kertaa vuodessa, vuosikerta 20 euroa.